

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 "

Pe o lună . 2-40 "

Nrul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la administrație.

Multămite publice și Loc de
schis costă fiecare ztr. 20 fl.
Manuscripte nu să în-
poiază.

Articolul d-lui Maniu.

După opintiri îndelungate și desnădăjduite de a amuți glasul *Tribunii* prin o campanie de calomnii când detestabile, când hazlii, comitetul național a ajuns să-și istovească toate armele de luptă. În această stare de inaniție a alergat la ultima rezervă ce i-a mai rămas: *prestigiul autorităților personale*. Astfel a fost mobilizat pentru luptă numele omului pentru care am avut și noi totdeauna cea mai deplină stimă, numele dlui *Iuliu Maniu*. Cei ce încearcă să ne distrugă știu prea bine că în opinia publică dela noi, de altfel ca în orice opinie publică, grosul covârșitor îl formează oamenii cari obișnuiesc a judeca cu mintea altuia. Și când mai ales li-se va cere să judece cu mintea dlui Maniu, orice neîncredere va trebui să dispară din gândul cititorilor neinițiați în toate amănuntele conflictului. Așa s'a judecat când s'a hotărât mobilizarea dlui Maniu. Atât de zgârcit altădată cu articolele și chiar și cu interview-urile, adesea când chiar o nevoie supremă le cere, dl Maniu de data asta a încercat să arunce în cumpăna comitetului toată greutatea numelui său, înzestrat cu o reputație destul de recentă, dar totuși atât de mare și legitimă în luptele noastre naționale.

Și totuși articolul său ne-a adus o decepție dureroasă. Nu pentru că dsa se rosteste contra noastră, lucru care nu mai e nou pentru noi, ci pentru că, vedem că în loc de a aduce și de data asta lumina unei noi concepții, mai adânci, mai pătrunzătoare și mai presus de toate mai *drepte*, dsa rămâne nu numai la suprafață dar, sub masca înșelătoare a obiectivității imparțiale își împrumută numele pentru mistificarea adevărului, a adevărului logic precum și, ceia ce-i mai grav, al adevărului *faptelor reale*. O spunem aceasta cu toată stîmă ce o avem pentru persoana d-sale, cu durerea pe care și-o inspiră orice decepție.

Este o serie întreagă de fapte și adevăruri pe cari dl Maniu le prezintă altfel de cum sînt în realitate și cu cari încearcă să producă impresia că acțiunea comitetului contra *Tribunii* nu e numai îndreptățită ci chiar necesară și salvatoare a marilor interese naționale, primordiale.

Mai întâi d-sa ne vorbește cu un fel de aier de taină despre niște „*interese de ordin mai înalt*”, cari motivează hotărârile comitetului.

Ce interese sînt acestea? Dl Maniu nu ne-o spune. Reticiența asta poate fi motivată, dar în orice caz ea are și alt motiv cel politic. Ea urmărește puțin și scopul de a da acțiuni comitetului o aureolă de mister diplomatic. Dl Maniu pare a spune vulgarului: nu cercetați pentru ce, mulțamiți-vă că vă spunem atîta numai: *trebuie* să procedăm așa și nu altfel. Interese mai înalte reclamă discrețiune.

Se poate că dl Maniu va găsi mulți naivi cari se vor cutremura și se vor înclina citind cu evlavie aceste cuvinte misterioase, „*interese de ordin superior*”, subliniate și în textul d-lui Maniu. Mărturisim că pe noi ele nu ne impresionează prea mult. Lasă că sub masca asta a misterului pot fi trecute cele mai subrede motive, libere de orice control neplăcut. Mai mult însă misterul și-a pierdut de mult efectul asupra mulțimii, și în politică. Dl Maniu știe poate că în domeniul tuturor științelor, elementul inexplicabil al transcendentului, al supranaturalului și misteriosului nu mai are de

mult trecere. Icoana pururea acoperită cu un văl tainic care ispitise curiozitatea celui june din antichitate, a stat în cetatea eghipteană *Sais*. Orașul acesta s'a prăbușit însă de mult. Doar lumina lunii le mai dă une-ori, în nopțile de vară, ruinelor un lustru de taină înfiorătoare. A murit de mult chiar și poetul care a zugrăvit cu atîta putere evocatoare misterul icoanei dela *Sais*, bunul Friedrich Schiller, acest idealist incorigibil până aproape de misticism.

În politică misterul are un rol și mai redus. Ea e doar după vechea definiție știința, sau mai bine arta realităților rigide, pe cari ochiul scrutător al omului politic le desbracă de orice taină spre a le cunoaște și cântări deplin.

Misterul „*intereselor mai înalte*” al d-lui Maniu poate ascunde ceva, dar se poate că atunci când va veni timpul să ridicăm vălul să nu găsim nimic sub el. Este deci mai cuminte a nu conta la acel mister, a nici nu-l aminti măcar. Să-l lăsăm să stea unde este în înălțimea tronului și noi să ne vedem de nevoile și păcatele noastre și mai ales de *îndreptarea* lor. Acesta-i adevăratul interes, un interes de *ordinul cel mai înalt*, singurul interes pe care nu-l putem jertii pentru nici un interes din lume, *de orice natură*. Când păcatele noastre vor fi îndreptate și nevoile astupate, când vom avea o puternică armată politică, ferecată în rînduri strînse, mare, conștientă și însuflețită de un singur gând, cu zălele de oțel sclipind în bătaia soarelui, atunci nu vom avea nevoie de nici un mister iluzoriu, ba chiar nici un mister de pe fața pămîntului nu ne va mai putea rezista. Și atunci noi vom înfrîi asupra celui mister, și-l vom înfrîi spre binele nostru, iar nu *el* va încerca să înăbușe orice critică binevoitoare, orice încercare de independență și de fortificare în mijlocul nostru.

Acesta e supremul nostru interes și în numele lui cerem drept de independență și libertate de acțiune și critică. Nici un interes nu poate fi mai mare, mai imperios ca acesta în situația noastră de azi. Dacă însă dl Maniu stăruiește în iluzia misterului sau e victima unei iluzii păgubitoare sau cearcă să înăbușe curiozitatea legitimă a opiniei publice prin misteruri și — prin mistificări.

Dar dl Maniu mai are un argument politic de ordin extern oarecum. Ne găsim în fața unei lupte politice decizive, zice d-sa, „*pentru asigurarea existenței naționale*”. Înainte de a intra în foc *trebuie* să știm și să fim cu desăvîrșire în clar, că la cine poate conta partidul în orice împrejurări. Ei bine, și argumentul acesta e menit să amăgească lumea și să mistifice adevărul. E atît de convingător în aparență — nu-i așa? — să invoci nevoia solidarității în fața dușmanului și mai ales în fața unui nou atac al lui. E absolut necesar — nu-i așa? — ca partidul să știe în situația asta gravă pe cine poate conta și pe cine nu.

Dar de când nu poate conta partidul pe „*Tribuna*” atunci când se află *în fața unei primejdii externe*? Când și unde s'a scris măcar o *singură dată un singur cuvânt* în ziarul acesta din care ar rezulta că iel nu susține partidul față cu dușmanul din afară, comun nouă tuturor? Pentru ce nu citează dl Maniu un singur cuvânt din nenumăratele noastre articole de critică în sprijinul afirma-

ției sale, el care știe să fie totdeauna atît de documentat și de o logică implacabilă? *Pentru că nu ar găsi această dovadă, oricât ar răsfoi colecția noastră și pentru că d-sa renunță de bunăvoie la această răsfoire, știind, că-i zadarnică!*

Adevărul e că critica noastră nici-odată nu a urmărit stingherirea acțiunii *în afară* a partidului, ci tocmai dimpotrivă a voit să o stimuleze și să o facă mai agresivă și mai energetică. E destul să cităm un singur fapt, spre a dovedi asta în mod neîndoios. În vara trecută nu a fost nici un ziar care a dovedit mai multă rezervă față cu tratativele partidului și ale dlui Mișu cu guvernul ca „*Tribuna*”. *În toate criticile noastre nu am tăgăduit nici-odată competența și autoritatea comitetului național de a ne reprezintă în afară, față cu guvernul sau și față cu coroana, în caz de nevoie*. Tocmai dimpotrivă stimulîndu-l și chemându-l la datoria sa, îi recunoașteam legitimitatea și exprimam în mod indirect dorința de a-i vedea autoritatea mărită prin succese politice. Nu este prin urmare adevărat că partidul nu poate conta la *Tribuna* și afirmarea dlui Maniu e o nouă mistificare a adevărului. E de regretat că d-sa se pretează la asemenea încercări de a desfigura adevărul în nădejdea că publicul, încrezător în strălucirea numelui său, nu va cerceta ci va crede orbește orice va spune d-sa.

Am putea să întrebăm însă dimpotrivă, dacă *noi* slăbim acțiunea partidului în afară, sau acei cari zădărnicesc orice întărire a lui, înăbușind glasul de critică dreaptă? Dacă înainte de războiul franco-german, Napoleon al III, ar fi ascultat glasul celor cari cereau reforma armatei franceze, nu-i așa că Franța nu ar fi suferit acel dezastru formidabil? Nu iera mai bine a nu se încrede în generalul care îi raporta că armata franceză e perfect înarmată și echipată până la ultimul nasture de tunică? Nu face și comitetul național tot astfel? Nu înăbușe și iel glasul celor ce denunță slăbiciunile noastre, spre a ne întări și spre a asigura izbânda?

Noi zicem: mai bine o slăbiciune trecătoare, o criză de un moment, decât veșnica criză a slăbiciunilor latente și nemărturisite.

Partidul zice însă: slăbiciunea noastră să se dovedească mai bine în fața vrășmașului, decât aici acasă în fața noastră.

Întrebăm acuma pe cine poate conta mai curând în luptă, nu *comitetul*, ci *interesele noastre naționale*, pe noi sau pe acești din urmă?

Iată cum trebuie judecate și „*crizele*” pe cari le-a provocat *Tribuna* în partid și pe cari ni-le impută d. Maniu. Dacă îl înțelegem bine e vorba de criza dela vechea *Tribună* care a dat naștere *Tribunii Poporului* și de criza care a provocat proclamarea activității. Întrebăm: au fost aceste crize *productive* sau *improductive*, folositoare sau păgubitoare? Acesta poate fi singurul criteriu just în judecarea lor. Cea dintâie din aceste crize a slăbit ce-i drept vechea *Tribună*, care pornise singură spre decădere. Dar nu a dat ea naștere, *Tribunii Poporului* și deci mișcării naționale atît de puternice din comitatul Aradului pe care l-a trezit la luptă? Nu a sporit ea, în rezultatul iei definitiv, numărul cetăților noastre politice, cu una, cea mai puternică,

Aradul? Și nu a dat „criza” a doua activitatea parlamentară căreia își datorește și d. Maniu existența sa politică? De sigur nici odată poate nu am avut crize interne mai rodnice și mai folositoare. Cine le condamnă și le prezintă ca pe un rău face iarăș o simplă încercare de mistificare.

Dar iată altă mistificare și mai evidentă. D. Maniu spune că a declarat la consfătuirea din Cluj că „departe este de noi gândul să luăm conducerea faptică a afacerilor *Tribunii* din mâinile intelectualilor din Arad, cari au meritul a fi susținut „*Tribuna*”. Dsa recunoaște deci în aparență că numai acei intelectuali din Arad au dreptul moral de a conduce și stăpâni „*Tribuna*” „cari au și susținut-o”. Aceasta ca o dreaptă răsplătă a jertfei lor și ca o mărturisire că ar fi o imoralitate de a-i scoate din stăpânirea unui lucru care le aparține și materializește dar și moralizește. O declarație foarte leală, deci, veți zice. Dsa adaugă însă imediat: „ci dorim numai, ca acei intelectuali dispunători asupra ținutei politice a *Tribunii*, să fie aderenți și membri ai partidului național, cari având încrederea partidului, nu cu dela sine putere, ci în temeiul mandatului *dela comitet* să fie la conducerea ziarului *Tribuna*”.

Indoită mistificare. Mai întâi imediat ce ei vor stăpâni *Tribuna* în temeiul unui mandat *dela comitet*, nu-i așa că acest mandat poate fi retras oricând acelor cari „au meritul a fi susținut *Tribuna*” și poate fi acordat altora cari nu au nici un merit? Cu alte cuvinte ei vor putea fi scoși oricând din stăpânirea *Tribunii*, imediat ce *comitetul* va crede de cuviință. Concesiunea atât de dreaptă pe care d. Maniu la început pare a o face e anulată și retrasă încă în aceeași propoziție. Nu este aceasta o mistificare menită a duce lumea în rătăcire spre a o face să creadă că *comitetul* a procedat cu cea mai mare corectitudine și loialitate, dar că „tribuniștii” au zădărnicit pacea prin îndărătnicia lor?

Și apoi altă mistificare. D. Maniu spune că *comitetul* a cerut ca ziarul să fie condus numai de oameni cari sunt „aderenți și membri ai partidului”. Ar reeși deci că tribuniștii nu sunt membri ai partidului și că *comitetul* se silește înzădar să scoată ziarul din mâinile unor oameni străini de partid și prin urmare primejdioși, ba poate chiar înscriși în alte partide. Adevărul este însă că toți actualii stăpâni ai „*Tribunii*” sunt fără excepție mem-

bri în partid și ocupă chiar posturi în *comitetul local arădan al partidului național*. Atunci pentru ce dsa provoacă aparența că tribuniștii nu au voit să se supuiască nici condiției atât de elementare a apartinerii la partid? Nu găsim decât o singură explicație: *intenția de mistificare*.

Dar ce-i cu acel faimos *regulament intern* al ziarului de care am amintit odinioară? Dl Maniu spune că dl Oncu a refuzat „să-l facă cunoscut *comitetului*”, ceia-ce singur „ar fi justificat pe deplin sistarea oricărei discuții mai departe.” Cetitorii articolului dlui Maniu se vor fi oprit aici și vor fi exclamat: „*Aici e bubă*. *Regulamentul intern!* Și pe de-asa supra secret, încât nici *comitetul* nu are voie a-l cunoaște! De sigur pentru-că acela va fi cuprinzând dovada neîndoioasă a tradării sau a intenției de tradare. În sfârșit s'a descoperit totuș cârligul lui Mangra!”

Așa vor fi exclamat cetitorii. Dar ce spune dl Oncu la asta? Dsa spune că la conferința din Cluj avea la el două exemplare din acel *regulament intern* și că a invitat pe mai mulți membri să-l citească și numește pe d-nii Lemenyi și Vaida, „cari l'au avut chiar în mână”, cum spune dl Oncu textual. Ei bine dacă am încerca să afirmăm chiar și noi că dl Oncu nu spune adevărul chiar și atunci publicul ar crede pe dl Oncu, atât de categorică e declarația sa și atât de cunoscută e cinstea acestuia om care niciodată în viața sa nu a mințit.

Dar cum rămâne atunci cu declarația dlui Maniu? Dsa poate va răspunde că dl Oncu a arătat actul din chestiune numai personal câtorva membri, nu însă și *comitetului* întreg ca corporație. Nu este însă asta în definitiv tot atât? Și avea dl Maniu dreptul de a prezenta cu *bund credință* lucrurile astfel ca și cum „tribuniștii” ar avea ceva de tainuit în chestia națională, cum se exprimă dl Oncu? Și procedeu acesta al dlui Maniu, poate fi el numit tot numai o încercare de mistificare?

Dar cum rămâne cu „secretul”? Dl Oncu spune următoarele: „Ca să spulber toate aceste bănueli, iată fac aci în mod public o nouă propunere: invit pe fruntașii *comitetului* Dr. T. Mihali, președinte, Nicolae Ivan, vicepreședinte, Dr. Aurel Vlad, Dr. Iuliu Maniu și Dr. Alexandru Vaida să ostenească până la Arad, ori să desemneze dânsii un loc, unde mă voi înfățișa bucuros și sunt gata să le pun la dispoziție actele de întemeiere ale zia-

rului „*Tribuna*”, căci acelea sunt sigur, că numai cinste pot să-mi aducă mie, și „*Tribunii*”.

Mai rămâne pentru cineva o îndoială că actul acela nu cuprinde nimic rușinos ce trebuie ascuns? Dacă este totuș nevoie de discrețiune, ea e indicată nu față de *comitet*, ci față cu vrășmașii noștri ai tuturor. E o discrețiune care nu urmărește scopuri *antinaționale*, ci tocmai dimpotrivă *naționale*.

Dar, veți zice, ce fel de autoritate are *regulamentul* acesta? Se poate cere ca un întreg *comitet național* să se supuiască dispozițiilor lui volnice? Dl Oncu la Cluj a declarat singur că „suntem gata a admite și modificări în actele noastre fundamentale (*regulamentul*) dacă în comun acord le vom găsi spre binele obștesc, căruia am înclinat opera aceasta.”

Onoratul *comitet* ar fi putut să-i dea măcar atențiunea de a-l ceti și — cine știe? — dacă ar fi urmat povăța dlui Oncu, nu am fi avut parte de rușinoasa soartă a „*Luptei*”. Prin urmare departe de a cuprinde o rușine pentru noi, el ar fi cuprins poate și unele învățături și îndreptări pentru onoratul *comitet*.

Dar se va spune că nu poate fi de-ajuns pentru *comitet*, cumva starea *regulamentului*. Nu poate *comitetul național* să primească o stare de lucruri și la un mare ziar al partidului fără să nu aibă nici o ingerință sau măcar un control asupra lui. Dacă acuma o tradare nu s'a întâmplat, ea nu-i imposibilă în viitor, când poate alții vor conduce ziarul. Față cu părerea asta dl Oncu a declarat că *comitetul Tribunii* e gata a primi ca și *comitetul național* să între în *comitetul ziarului*. Numărul delegațiilor *comitetului* propus de dl Oncu era să fie de doi. Se poate spune că *Tribuna* a refuzat să admită controlul și ingerința *comitetului național*? Onoratul *comitet național* nu a primit însă propunerea asta. Pentru ce, au văzut mai sus: pentru că nu se mulțamește a stăpâni ziarul împreună cu actualii lui stăpâni, ci vrea să-l stăpânească singur, scoțându-i pe aceștia.

Acesta e adevăratul înțeles al cuvintelor dlui Maniu, citate de noi mai sus, când spune că *comitetul* dorește ca ziarul să fie condus de intelectuali din Arad, „în temeiul mandatului *dela comitet*”.

Iată pentru ce s'a pus dlui Oncu la Cluj întrebarea dacă recunoaște „puterea de disciplinare a partidului” cum spune dl Maniu. Pentru-că uzând de această putere de disciplinare, *comitetul* să puie stăpânire pe ziar

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Leon Tolstol.

Osîndit fără vină.

De Adrian Corbul.

În orașul Wladimir viețuia tânărul negustor Aksionow, proprietar a două prăvălii și a unei case de locuit.

Cu părul lui negru și buclat. Aksionow era bine văzut de toată lumea, căci îi plăcea să cânte cu drag și era cel mai vesel printre cei veseli. Cât fusese flăcău îi plăcea băutura și când era beat își căuta pricină cu lumea, dar după ce se însură se jură că se lasă de băut și-și ținu cuvântul.

Într-o vară Aksionow o porni spre Nijni-Nowgorod unde se ținea târg. Când să-și ia rămas bun dela ai lui, nevasta îi zise:

— Bărbate, eu ți-ași spune să nu te duci acum, că am avut azi noapte un vis urât.

— Și ți-e frică oare că la târg să nu m'apuc de băut?

Nevasta răspunse:

— Nu știu de ce mi-e frică, dar te-am văsat într'un hal rău; se făcea că te'ntorci din oraș, dar cum ți-ai scos căciula din cap, ți-era părul alb ca al unui moșneag.

Aksionow răsse.

— Asta însemnează câștig. Să știți că dacă mi-or merge afacerile, vă aduc daruri frumoase.

Și luându-și rămas bun dela ai lui, plecă.

Pe la jumătatea drumului către oraș se întâlni cu un alt negustor pe care îl cunoștea și poposiră în timpul nopții împreună. După ce băură ceaiul laolaltă, se culcară în două odăi alăturate. Lui Aksionow nu-i plăcea somnul lung; de aceea se sculă puțin după miezul nopții, îl sculă și pe căruțașul lui și-l sfătui să inhame caii, spre a călători pe răcoare. Apoi trecu într-o altă odăe, se socoti cu han-giul și-și văzu de drum.

Umblară ei vre-o poștă de cale și se opriră la un al han ca să se odihnească dobitoacele. Era pe la amiază. După ce îmbucă ceva, negustorul eși pe prispă, porunci să i-se servească ceai, își scoase ghitară și începu să cânte. Deodată se apropie cu sgomot de zurgălăi, o brișcă înhamată cu doi cai, se oprește la han și din ea scoboară un slujbaș și doi soldați. Slujbașul îl ia apoi pe Aksionow la ros, întrebându-l: cine e și de unde vine? Aksionow răspunde cu politeță și-l roagă pe străin să poștească să bea ceai cu dânsul. Dar slujbașul o tot ținea cu întrebările: unde a petrecut astă noapte? dacă a fost singur ori cu un negustor? se văzuse el în dimineața aceea cu negustorul? de ce a părăsit hanul cu noaptea în cap? Aksionow uimit că i-se pun așa întrebări, răspunde:

— De ce mă cercetezi atâta? Că doar nu sânt hoț, nici tâlhar. Călătoresc pentru treburile mele. De ce să povestesc tot ce am făcut de ieri încoace?

Dar slujbașul chemă soldații la dânsul și glăsui: — Sânt judele cătunului și te cerce-

tez astfel, pentru-că negustorul cu care ai petrecut azi noapte, a fost ucis. Arată-mi, care-ți sânt lucrurile? Și voi, scoteți-le cu băgare de seamă.

Intrară în casă, deschiseră cuțărul și geamantanul, și începură să caute. Deodată judele trase dintr'o desagă un cuțit și strigă:

— Al cui e cuțitul ăsta?

Aksionow îl privi și se cutremură, căci cuțitul aflat în dăsații lui era plin de sânge.

— Cum se face că cuțitul ăsta e plin de sânge?

Aksionow dă să răspundă, dar tremură așa de tare de nu poate să scoată nici un cuvânt.

— Eu... eu nu știu... eu... cuțitul ăsta... nu este al meu:

Judele însă vorbi:

— Azi dimineață negustorul a fost găsit omorât pe patul său. Afară de tine nu se mai afla nimeni în han care să fi putut săvârși fapta: ușa era închisă pe dinăuntru. Și acum găsim la tine cuțitul acesta însângerat, și pe chipul tău citim omorul. Mărturisește cum l'ai ucis și câți bani ai găsit la dânsul.

Aksionow jură că nu e el omorătorul; că după ce au băut ceaiul, nu l-a mai văzut pe negustor; că avea asupra-i vre-o opt mii de ruble, care-i aparțineau, și cuțitul nu era al lui. Sughituri de plâns îi împiedecau glasul, era galben la față și tremura de spaimă ca un vinovat.

Judele porunci soldaților să-l lege. Când îl așezară în trăsura cu picioarele împiedicate, el își făcu cruce și începu să plângă. Bani și bagajele tură pecetluite și el însuși aruncat în

scoțând cu timpul pe membrii de comitet pe redactorii neplăcuți lui, să nu admită nici un cuvânt de critică și să *înăbușească* orice libertate de păreri al cărei ultim loc e refugiu a ajuns azi Tribuna. Nu control trebuie comitetului, căci atunci primea pronunțarea dlui Oncu atât de loială și prevenitoare de a se primi în comitetul Tribunii doi membri ai comitetului național, ci-i trebuie *tăpânire absolută*, pentru aceia se insistă cu tăta stăruință ca dl Oncu să recunoască purerea disciplinară a comitetului național.

Înăbușirea oricărei critici legitime, a oricărui control public binefăcător pentru interesele naționale, și împotrivirea Tribunii contra acestei încercări, acestea sânt cauza și miezul conflictului. Dl Maniu spune însă că: „criza Tribunii a izbucnit din faptul că domniile dela Tribuna au declarat — conform procesului verbal prezentat comitetului central — în ședința comitetului comitatens din Arad că dânsii chesținea Tribunii nu o supun comitetului central național“. Aceasta e însă numai partea *formală* a conflictului și e pe de-asupra învechită, deoarece însuși dl Oncu declară că prezența sa la consfătuirea din Cluj și propunerile făcute acolo sânt singure o recunoaștere a partidului și autorității sale. Iată cum din nou dl Maniu mistifică lucrurile *formalizându-le* esența spre a le prezenta într-o lumină favorabilă comitetului și nu și — adevărului.

Dl Oncu a prins miezul conflictului mult mai bine și mai frumos. Nu ne putem opri a nu reproduce din declarațiile dsale acest pasaj care îi face cea mai mare cinste:

„Din restul expunerilor dlui Maniu, văd însă tot mai mult că între noi este și o oarecare mică deosebire de vederi, în ce privește dreptul liberei discuțiuni în presă, care după părerea mea nu poate fi încătușat în formele și formalitățile preconizate de dsa. Eu am crescut la altă școală precum văd, care se deosebește mult de școala intoleranței pe care o văd manifestându-se în mentalitatea dsale. Nu cred că evoluția firească a lucrurilor să poată fi oprită prin conluzie de comitet. Concepția dsale ar duce fără îndoială la un adevărat despotism în viața noastră publică.“

Asemenea cuvinte sânt o mângâiere pentru orice prieten al libertății de cuvânt. Am fi dorit să auzim și părerea dlui Maniu asupra acestui primat și nu formularea conflictului după cutare proces-verbal luat la oțel „Vass“ în condițiile bine cunoscute, cu o majoritate de surpriză.

Credem că am reușit să punem conflictul acesta într-o lumină mai dreaptă decât dl Maniu. Dsa nu trebuia să caute, ca și restul comitetului, partea lui *formală*, nu trebuia mai ales să încerce a mistifica opinia publică prin o serie de inexactități de fapte și de logică.

Nu putem admite ca misterioase „interese de ordin mai înalt“ să întunece dreapta judecată a lumii și să se înăbușe prin vraja unui mister problematic intențiile curate și bune ale unei generații de oameni, doritori de bine. Nu ne putem învoi ca să se răspândească părerea inexactă că Tribuna e o piedică în acțiunile în afară ale partidului, pe când în realitate ea tocmai dimpotrivă e un *stimulent*, și nu un *obstacol* de acțiuni.

Nu puteam trece sub tăcere adevărul că Tribuna a fost nu o cauză permanentă de „crize“ nerodnice în viața partidului, ci un ferment de prefaceri pozitive și folositoare, și va fi încă, dacă împrejurările vor cere. Nu puteam să tăcem la afirmația inexactă a dlui Maniu că d. Oncu a încercat să tainuiască comitetului național regulamentul Tribunii. A trebuit în sfârșit să punem în lumină adevărata *esență* a conflictului care ne dă nouă dreptate deși dreptatea *formală* pare a fi de partea comitetului și a dlui Maniu.

Au fost tot atâtea încercări de mistificare pe cari a trebuit să le respingem și să arătăm lumii adevărul.

Mărturisim că am făcut-o cu inima grea, nu cu patimă, ci cu o durere în suflet. Niciodată o polemică nu ne-a fost mai neplăcută. Nu am avut parte de simpatia dlui Maniu, dar noi l'am respectat și-l vom respecta totdeauna și-i vom da și în viitor ceia ce-i a dsale cum i-am dat și în trecut. Dar am fi dorit să-l vedem *aiurea și altfel* pe dsa, nu angajat în asemenea situații cari fatal îl pun în conflict cu adevărul și dreptatea.

Acesta e răspunsul nostru.

Reformele militare. Încercările guvernului de a ajunge la un acord cu guvernul austriac în ce privește reformele militare, se fac atât de tainic, încât toate comunicatele ziarelor semi- și neoficioase, de când s'au adus în discuție aceste reforme, nu sunt altceva decât un chaotic complex de știri controversate. Iar ceea ce face greutate acordului între cele două guverne este codul penal militar, alăturat reformelor.

Se va primi punctul de vedere maghiar în

procedura penală, a abandonat guvernul acest punct ori nu, sunt întrebările, la cari se încearcă ziarele maghiare să dea un răspuns, pe baza deducerilor făcute din evenimentele politice ale zilei.

Și cu toate-că trăgânarea acestor tratative dovedește atât de clar înfrângerea năzuinței maghiare de a primi la auditoratele de pe teritoriul Ungariei limba maghiară, ca limba de procedură penală, totuși ideea înfrângerii îngrozește guvernul, care se va afla în fața deziluziei cauzată partidului său și cu atât mai mult partidelor opozante.

În legătură cu călătoria ministrului de non-vezi, Hazay, la Viena s'au început iară multe combinațiuni în jurul reformelor, în urma cărora ministrul-președinte Hedervary s'a simțit îndemnat să facă o declarație, tot atât de elastică ca și cele de până acum.

Acordul încă nu s'a încheiat — a zis Khuen. Vor mai fi multe tratative până la finalizarea lui, căci sânt încă multe puncte de discutat și de clarificat. În ceea ce privește depunerea proiectului pe biroul Camerei, — declar, că termenul „începutul lunei Aprilie“ anunțat de ziare nu corespunde intențiilor guvernului. Căci în urma atâtor *greutăți tehnice* numai pe la sfârșitul lunei Aprilie vom fi în stare să depunem proiectul.

În același înțeles scriu și organele semi-oficioase. *Greutăți tehnice...* ceea ce însemnează cu alte cuvinte, că reformele militare ar merge dar codul penal nu prea, deoarece cercurile din Viena nu voiesc să facă această concesie Maghiarilor în detrimentul unității în armată.

Ajurnarea dietei croate. Cum am anunțat ieri, banul Tomasici, nepunând să ajungă la înțelegere cu partidele opoziționale, a primit dela M. Sa încuviințarea să ajurneze dieta.

Autograful regal despre ajurnare, pe timp nehotărît, a fost citit în ședința de seară a dietei din Zagreb. Probabil, dieta va fi convocată nu mai peste vre-o 6 săptămâni, pentru a fi dizolvată.

În acest răstimp banul își va da silința să organizeze noua campanie electorală.

Scandal în comisia bugetară austriacă. Ședința dela 16 Martie a comisiei bugetare din Reichsrath, începută într'un mod monoton s'a terminat între niște scene foarte tumultuoase. Vorbă deputatul Modracsek la chestia

temnița orașului cel mai apropiat. Autoritățile cercetau prin orașul Wladimir ce fel de om era învinuitul. Negustorii și toți locuitorii mărturisă că lui Aksionow îi plăceau chefurile, că era ușor la trai și mai ușor la gâlceavă. Și judecata scoase că el omorâse pe negustor ca să-i fure douăzeci de mii de ruble.

Nevasta lui Aksionow se bătea cu gândul și nu știa ce să creadă. Cei doi copii erau mititei, unul sugea încă la sân. Ea luă copiii cu dânsa și se duse în orașul vecin unde soțul ei zăcea în închisoare. Mai întâi n'au voit s'o lase să-l vadă; dar după rugăminți neîncetate, o duseră la bărbatul ei. Cum îl zări însă îmbrăcat în haine de Ocnă, legat cu lanțuri și stând printre tâlhari, ea căzu leșinată și rămase multă vreme în nesimțire. Apoi luă loc cu copiii alături de soțul ei și începu să-i vorbească de treburile casei: după aceia îl întrebă ce se întâmplase ca dânsul. El îi povesti totul. Ea îi spuse:

— Și ce o să iasă de aici?

El glăsui:

— Trebuie făcută o cerere la țar. Nu pot să mă prăpădesc nevinovat.

Nevasta îl înștiință că înaintase deja o petiție către țar, dar se vede că nu-i sosise încă Aksionow înclină capul fără a răspunde. Nevasta îi zise:

— Nu de geaba te-am văzut în vis cu părul cărunt. Ți-aduci aminte? Și-acu ți-a cărunțit obidă. Ce bine făceai de mi-ascultai sfatul și n'o porneai la drum în ziua aceia! Ea-i netezi părul și plânse.

Wanja, dragul meu, spune nevastei sale adevărul: nu tu ai săvârșit omorul?

Aksionow spuse numai atât.

— Și tu?...

Își acoperi fața cu mâinile și plânse. Veni un soldat și porunci femeii și copiilor să părăsească temnița. Aksionow își luă rămas bun pentru cea din urmă oară dela ai lui.

Îndată ce-l părăsi nevasta, Aksionow se gândi la cele ce-i spusese. Când își aminti că până și ea îl bănuise, întrebându-l dacă el era ucigașul negustorului, el își zise: „Afară de Dumnezeu, nimeni nu poate ști adevărul; numai pe El trebuie să-l rog să mă scape“. Și din clipa aceia nu mai trimise nici o petiție nicăiera pierdu orice nădejde, ci se ruga numai lui Dumnezeu.

Aksionow fu osândit la ocnă și la lovituri de biciu. Și sentința tribunalului fu desăvârșită.

El fu biciuit. După ce i-se vindecaseră rănilile fu trimis la muncă silnică în Siberia.

El petrecu douăzeci și șase de ani în temniță. Părul îi se făcu alb ca zăpada, barba îi crescă lungă, îngustă și căruntă. Orice veselie perise din sufletul lui. Mergea încet și încovoiat, vorbea puțin, nu râdea nici odată și se ruga mult.

În temniță învăță meșteșugul cismăriei. Cu ce câștiga își cumpără o evanghelie și citea în ea cât era lumină în închisoare. Când era o zi de sărbătoare, cânta în biserică în cor, — căci glasul lui era încă frumos. Temnicerii îl iubeau pe Aksionow pentru blândețea și

umilința sa, soții lui de suferință îl stimau și-i ziceau „tătucule“ ori „omul lui Dumnezeu“. Când osândiții aveau vre-o rugămințe de făcut îl însărcinau pe el s'o facă; când se certau între dânsii îl chemau pe el ca să-i împăce.

Ai lui nu-i scriseră niciodată; așa că nici nu știa dacă nevasta și copiii mai erau încă în viață.

Într'un rînd se aduseră osândiți noi în temniță. Seara, ocașii cei vechi se adunau la olaltă și începeau să-i întrebe pe cei noi din ce sat ori oraș se trăgeau și din ce pricină erau osândiți. Aksionow ședea pe lavița lui și asculta cu capul plecat la ce spunea fiecare. Unul din noii veniți era un om ca de vre-o șizeci de ani, sănătos și voinic, cu barba sură și scurtă. El povesti de ce fusese osândit.

„Pentru nimic am ajuns eu aici, fraților. Doar am deshmătat un cal dela o sanie, și m'au prins strigându-mi-se că l-aș fi furat. Eu le am răspuns că-mi era de grabă și că luasem dobitocul numai să-l călăresc, și că n'aveam de gând să-l păstrez. Afară de asta, căruțașul îmi era prieten. Vedeți dar că nu-s vinovat de nimic, le-am zis. Ba nu, îmi strigară ei, ai vrut să-l furi. Dar ei, proștii, habar n'au ce-am furat eu într'adevăr. Am săvârșit eu fapte pentru cari ași fi meritat de mult să mă aducă aici. Dar n'aveam nici o dovadă. De data asta m'au osândit pe ne-drept. Dar, ca să fiu drept, am mai fost eu în Siberia, dar n'am rămas multă vreme aici...“

ampliaților din Bohemia, în mijlocul deselor întreruperi ale lui Malik. Aproape de terminarea vorbirii Malik adresă oratorului următoarea întrerupere: „Dar, social-democrații sânt cei mai periculoși teroriști”, ceea ce avu drept urmare izbucnirea unei furtuni de vorbe de toate nuanțele. Social-democrații, Germanii și Cehii se apostrofau reciproc „Mincinoși, infami, mizerabili” și alte epitete asemănătoare.

Și în toată acestor învechite dispoziția devenia tot mai agitată, așa că zgomotul din sala de discuții a atras și pe funcționarii și pe deputații cari se aflau în alte săli apropiate, cari au năvălit cu toții să vadă ce s'a întâmplat în sala de debateri. În momentul când aceștia au intrat, deputatul Nemeș s'a aruncat asupra lui Wolf voind să-l insulte cu fapta, ceea ce însă nu i-a succedat, căci partizanii lui l-au oprit. Wolf nu s'a lăsat nici el și era aproape să arunce ghiozdanul de acte asupra social-democraților, dacă un prieten de principii nu l-ar fi reținut. Un alt deputat era și el să arunce un fotoliu, — dacă un altul nu l-ar fi împiedecat. Și astfel combatanții fiind împiedecați în săvârșirea insultelor prin faptă, au rămas toți cu fața curată, fără vre-o urmă de ghiozdan, fotoliu, ori călimară.

Scrisori din București.

Oaspeți cari se întorc. — În Rusia ca în Ungaria. — Presa engleză și invenția d-lui Dr. Valeriu Roșculeț.

București, 3 Martie.

Primăvara, care vine cu pași grăbiți, aducând atâta farmec, trezind în cele mai blazate suflete dorul de viață, a adus în lumea gazetărilor din București două rîndunele, cari încă din sărbătorile Crăciunului plecaseră, ademeniți de vorbele late ale cătorva domni, cari aveau planuri mari. Trebuia zdrobită „Tribuna” și cu forțele, de cari dispuneau ei, această operă națională nu se putea îndeplini. S'au adus deci forțe noi din București.

Care gazetar, român adevărat, ar fi ezitat să plece, auzind că este vorba de întemeierea unui mare ziar național, care să lupte pentru triumful idealului unui popor încătușat, pentru idealul unor frați de același sânge? Nu știau bieții băieți că sânt duși acolo nu spre a edifica ceva de folos pentru neamul românesc, ci spre a distruge,

spre a dărîma cea mai puternică fortăreață a românismului. Când au văzut, când au înțeles păcatul, în serviciul căruia câțiva ambițioși au crezut că-i vor putea pune, și-au strîns frumos bagajele și au pornit spre București, renunțând la salariile, pe cari reprezentanții „autorizați” ai unui popor sărac li-le oferea cu atâta bună voință.

Primul, care a plecat a fost dl P. Locusteanu care astăzi își vede de vechile ocupațiuni publicistice, bucurându-se în același timp de succesul pe care l-a avut și-l are încă pe scena Teatrului Național din București noua sa piesă „Funcionarul dela omenii”. Când am dat știrea că dsa a părăsit redacția „Românului” cu intențiunea de a nu se mai întoarce la Arad, decât poate ca oaspe, „Românul” s'a gătit să desmintă știrea. El asigură însă că era dintr'o sursă a cărei siguranță nu poate fi discutată.

Și astăzi, odată cu primele rîndunele s'a întors și al doilea gazetar bucureștean dl A. Negrea, care, astăzi se preumblă nepăsător pe bulevardele părăsite de atâta vreme și nu se mai satură privind locurile, de cari îl leagă atâtea amintiri. L-am întâlnit astăzi, același ca și acum două luni și mai bine, când a plecat.

— Ei, nu te-a omorît curata dragoste de neam și absoluta desinteresare a dlor dela „Românul”? Ce face Petre Ciucurei?

Prietenul are un zîmbet plictisit. Citesc din ochii lui așa de multe, pe cari, cu firea lui de boem visător, le tănuiește.

— Am venit să-mi dau examenele.

— Te mai întorci?

— Nu știu...

Ceia ce el spune că nu știe, știu atâtea, cari l'au văzut și pe dl Locusteanu întors după trei zile dela apariția „Românului”, cari îl văd pe el întors după două luni, lăsând acolo numai pe bietul corector, care probabil se va fi familiarizat cu limbajul gazetei autorizate și pentru care ideile n'au nici o importanță, căci singura lui grijă este ca ziarul să apară fără erori de tipar. Și în privința asta „autorizatul” poate să fie mândru de achiziția făcută în persoana unei asemenea valori, care are curajul să batjocurească în stihuri indecente pe un bărbat condamnat pentru „Calvarul nostru”. D. Negrea nu se va mai întoarce la A ad.

Calvarul nostru! Suntem un neam, care cine știe cum va scăpa de acest blestem. Până acuma în pravoslavnica Rusie, grație spiritului liber, care a pătruns în timpul din urmă acolo, nu aveam de înregistrat procese de presă pornite în contra publiciștilor români, cari și-au dedicat

întreaga lor viață unui gând frumos: Același a ține în sufletul poporului basarabian pun trează conștiința națională. În publicațiile apărând până acuma am văzut adeseori accente de energie rară. Poezii și nuvele cu subiecte nationale, în cari se propagă cel mai îndărjit bol în contra veneticilor. Dușmanul era numit nume. Păcatele și desfrăul erau desvăluite de nici o rezervă. Adeseori, făcând o compoziție între cele ce se scriu în Barabia și cele se scriu în Ungaria, ajungeai la convingerea în Rusia spiritele sunt mult mai liberale, decât este vorba de libertatea presei.

Această convingere începe acum să se clădească. Spre rușinea Rusiei, care cel puțin în ce privește procesele de presă se putea mângăia că este totuși o țară care o întrece. Era Ungaria. Și vernul rusesc se vede că vrea să fină această generoasă mișcare din Ungaria. Telegramele din Chișineu ne anunță că dl Alexis Neștăcunoscutul publicist român basarabean, a fost condamnat zilele acestea la 50 de ruble și zece zile arest pentru câteva articole, în care critica sistemul de corupție și opresiune, ce domnește în Rusia. De sigur când dl Alexis Neștăcunoscutul se va întoarce din temniță, se va găsi vre-un natec dela vre-o gazetă autorizată, care cu perfidie de hienă ce se bucură văzând un cadavru face giume de prost gust pe contul lui. Merg cumva dl Vernescu la vre-o gazetă autorizată scoasă de celebrul Madan?

Am arătat într'o scrisoare trecută importanța invenției a dlui doctor Valeriu Roșculeț, medic primar al județului Iași, în ce privește soliditatea carea petrolului. Dl Roșculeț a fost la Berlin Londra, unde și-a brevetat invenția, formând același timp o mare societate pe acțiuni pentru exploatarea petrolului după sistemul inventat de dânsul. Ziarele engleze publică articole elogioase la adresa savantului român — cu care noi trebuie să ne mândrim, fiind al nostru, născut în Satulungul Săcelelor.

„The Standard” scrie relativ la invenția dlui Roșculeț:

„Ultimul cuvânt în materie de automobile este introducerea benzinei solidificate. Societatea Solidified Petroleum Company din Norfolk-street a făcut la sediul său demonstrarea noului sistem inventat de Dr. V. Roșculeț; dsa prin procedeele sale reduce benzina într'o pastă transparentă care poate fi transportată într'o simplă cutie pe automobil în cantitate suficientă pentru parcurge 12.000 mile fără incomodare. Aceasta este de sigur un mijloc și practic și ieftin de a mânui benzina. Mai mult încă el se acomodează

— De unde ești tu? — îl întreabă un oșandit.

— Sânt din orașul Wladimir, numele meu e Makar, dar mi-se spune și Simionovici.

Aksionow ridică capul și întreabă:

— Ascultă-mă, Simionovici nu cumva ai auzit vorbindu-se în Wladimir, de nevasta și copiii negustorului Aksionow? Mai trăiesc ei?

— Cum să nu fii auzit de ei? Sânt bogați și bine văzuți, cu toate că tata lor e în Siberia; pe semne că și ăla e un păcătos ca noi. Dar tu, tătucule, de ce ești aici?

Lui Aksionow nu-i plăcea să vorbească de nenorocirile sale; el suspină și răspunde:

— Ca să-mi ispășesc păcatele, sânt de douăzeci și șase de ani în temniță.

Makar Simionovici întreabă:

— Dar ce păcate ai săvârșit?

Aksionow răspunde:

— Se vede că mi-am meritat osânda.

Și na vru să spuie mai mult. Dar ocașii povestirii nouilor lor tovarăși de ce a ajuns Aksionow în Siberia; ei povestiră cum, în timpul unei călătorii spre oraș, un negustor a fost ucis și că ucigașul ascunsese cuțitul printre lucrurile lui Aksionow.

Cum auzi Makar Simionovici aceste cuvinte îl privi lung pe Aksionow, se isbi cu mâna peste ghenunchi și strigă:

— Asta-i o minune! o minune! Dar cum ai îmbătrânit, tătucule!

Tovarășii îl întrebară de ce se miră el așa, și unde îl cunoscuse mai înainte pe Aksionow; dar Makar Simionovici nu lua seama la ce spuneau ei, ci striga numai:

— O minune, copii! Cum ne-a fost dat să ne întâlnim!

La aceste vorbe lui Aksionow îi fulgeră deodată prin minte că omul acesta știa poate cine-l omorîse pe negustor. El zise:

— Simionovici, cunoști de mult această faptă? Și când m'ai cunoscut tu pe mine?

— Cum să nu cunosc fapta? Toată lumea vorbea de ea. Dar vremea s'a scurs și am uitat ce mai vorbea de ea.

— Poate c'ai aflat și cum l-a omorît pe negustor.

Makar Simionovici rise și cuvântă:

— Desigur că la cine a fost găsit cuțitul, ăla l-a înjunghiat. Și chiar de-o fi ascuns cineva cuțitul în desagații tăi — să fii sănătos. Dar cum se putea să ascundă cuțitul printre lucrurile tale? — că doar desaga ta era la căpătâiul patului, și l-ai fi prins.

Cum auzi Aksionow aceste cuvinte, își zise că omul acela era ucigașul. El se ridică de pe laviță și se îndepărtă în tăcere. Multă vreme nu putu afla somnul. O jale neagră îl cuprinsese — i-se părea că-și vede nevasta în clipa când își luă rămas bun dela dânsa ca să plece la țîrg. Parcă era în fața lui, așa o vedea, și îi auzea parcă glasul, și o privea drept în ochi. Apoi își văzu și copilașii, pe unul în scurteciută de blană, pe celalalt la sinul mamei lui. Și de el însuși își aminti cum era pe vremea aceea, vesel și tinăr; își mai aduse aminte de cum ședea el pe prispă cântând din ghitară când puseră mâna pe el. Ce vesel îi era sufletul atunci! Își aminti apoi de piața orașului, unde a fost biciuit, de călăul

care-l lovea, de mulțimea adunată în jurul de lanțuri și de tovarășii lui de osândă, de cei douăzeci și șase de ani de ocnă. Și mai gândi și la vârsta lui de acum. Jalea era așa de mare, de-l ispitesea gândul sinuciderii.

— Și astea toate din pricina mârșavului acela, își zise el. Și-l cuprinsese o furie atât de puternică împotriva lui Makar Simionovici, de îi vinea să se răzbune cu orice preț, întâmplă-se ce s'o întâmpla. Toată noaptea se ruga lui Dumnezeu fără să găsească odihnă. După două zi îl ocolii pe Makar Simionovici, bunicii nu se uită o singură dată la dânsul.

Așa trecură două săptămâni, Aksionow nu putea găsi somnul.

Într'o noapte cum se plimba prin temniță băgă de seamă un corp omenesc ce se tot mișca în neliniște sub o laviță. El se opri și vîndu cu ochii. Deodată Makar Simionovici sări de sub lavița lui și se uită la Aksionow cu ochii mari și plini de spaimă. Aksionow dete să treacă înainte, dar Makar îl prinse de mână spunându-i că e pe cale să găurească zidul de sub pământ, și că în fiecare zi scoate pământul săpat afară, ascunzându-l în cismă. El adaugă:

— Să-ți ții gura, moșule, că și pe tine ar să te scap. Dacă mă părăști însă, am să cap lovituri de sbice — dar pe tine te omor.

Auzindu-l pe ucigaș vorbind astfel, Aksionow tremură de furie, își trase mâna dintr'el și spuse:

— Nu vreau să es de aici, tu însă n'ai nevoie să mai omori, fiindcă m'ai omorît de

mai bine cu necesitățile carburăției și elimină pericolul de explozie. Când se aprinde arde cu o flacăra continuă ca o luminare și poate fi stinsă cu ușurință. Demonstrarea și proba eficacității în întrebuintare la automobile s'a făcut repede și cu mare ușurință. E de notat că Solidified Petroleum Company din Norfolk-street se ocupă și cu aplicarea acestei invențiuni la iluminatul caselor. Lumina obținută întrece pe cea de gaz aerian și înlocuiește pe cea electrică. Benzina solidificată dă o lumină strălucitoare și absolut salubră. S'a aplicat printr'un sistem economicos și la iluminarea automobilelor noaptea. Pe lângă toate acestea menționăm că firmele engleze: S. F. (Limited), N-w Hudson Cycle Company (Limited), Triumph Cycle Company (Limited), Vauxhall Motors (Limited) și The Star Engineering Company (Limited) s'au hotărât să suporte cheltuielile unei expunerii colective asupra acestei mari invențiuni organizate de Society of Motor Manufacturers and Traders, la expoziția din Torino.

Firma „Two Spyker motor cars” a primit comanda de a construi pentru regina Olandei două automobile cu aplicarea acestei invențiuni.

Corresp.

Noua legislație română.

București, 3/16 Martie,

Dupăcum am anunțat telegrafic, corpurile legiuitoare române au fost convocate pe ziua de 7/20 Martie.

În ultimul consiliu de miniștri s'a discutat asupra redacțiunii Mesajului cu care se vor deschide noile Corpuri, dar fără a se putea stabili definitiv cuprinsul lui. Căci fiecare din miniștrii dorește să anunțe câte un proiect, deși nici unul n'are nimic gata, ba nici măcar conceput în stare de schiță.

Din cauza aceasta se va ține un nou consiliu, azi sau mâine când va trebui să se fixeze enunțările ce se vor face prin Mesaj, întrucât Corpurile Legiuitoare se vor deschide Luni.

Până în acest moment nu se știe

mult. Și nici nu știu dacă o să te părăse sau nu; cum m'o sfătui Domnul, așa am să fac.

A doua zi scoțându-i pe ocași la muncă, soldații descoperiră o săpătură sub pământ, în dreptul zidului. Directorul închisorii începu cercetările. Nici un osândit însă nu vru să-l descopere pe vinovat; aceia chiar de știau cine a găurit zidul. Nu-l pâră pe Makar Simionovici, fiindcă știau că va fi spopit în lovituri. Atunci directorul se îndreptă spre Aksionow, pe care-l știa un om drept, și-i zise:

— Bătrînule, grăiește adevărul și spune-mi în numele Domnului cine a săvârșit fapta?

Makar Simionovici se prefăcea că lucrul nu-l privește pe dânsul; sta liniștit și urmărea mișcările directorului, dar la Aksionow nu se uita. Mănila și buzele lui Aksionow tremurau, multă vreme nu putu rosti un singur cuvânt. El își zicea: „Dacă nu spun adevărul, înseamnă că-l iert; și de ce să-l iert că mi-a stricat viața? Să-i vie și lui rîndul. Dacă-l părăsc însă, va fi bătut de moarte. Sânt oare sigur eu că el e ucigașul? Și dacă va suteri el, mi se va alina mie suferința vieții mele pierdute?”

Directorul temniței repetă:

— Ei, bătrînule, spune adevărat: cine a găurit părilete?

Atunci Aksionow se uită lung la Makar Simionovici și cuvântă:

— Nu pot să spun, Măria Ta, Dumnezeu îmi poruncește să tac. Faceți cu mine ce veți voi, sânt în puterea voastră — dar eu nu pot vorbi.

încă dacă Corpurile Legiuitoare vor fi deschise de M. Sa Regele, căci deși Suveranul se află bine și primește audiențe, dar din casă n'a ieșit încă spre a nu se expune unei noi răceli.

Constituirea Corpurilor Legiuitoare.

Din schimbul de vederi ce a avut loc între guvernanti cu privire la constituirea Camerelor, se poate stabili, că se va urma astfel:

Președinte al Senatului va fi ales d. Gh. Gr. Cantacuzino, iar vice-președinti domnii Matei Cantacuzino, Petre Misir, general Argetoianu și Dim. Dobrescu.

Președinte al Camerei d. C. Olănescu și vice-președinti domnii Dim. Greceanu, I. C. Grădișteanu, M. Vlădescu și M. Deșliu.

Înainte de constituire, însă se va proceda la validarea titlurilor. Și, precum suntem informați, în jurul validărilor se va desfășura o discuție mai largă și agitată, contestându-se mai multe alegeri.

Este probabil ca discuția validărilor să se prelungească 3—4 zile așa că abia la finele săptămânei viitoare se vor putea constitui biourile Corpurilor Legiuitoare.

Guvernul este de pe acum foarte îngrijat de discuția ce se va desfășura în jurul validărilor.

Primele lucrări.

Astfel fiind, pe la 17 sau 18 Martie v. se va putea începe discuția Adresei, care, în ambele Camere va dura de asemeni cel puțin 10 zile.

În aceste condițiuni nu vor mai rămâne decât 2—3 zile pentru discuția bugetului și se poate prevedea că guvernul va cere Camerei să țină și ședințe de noapte.

Și ori cât îl sili directorul să vorbească, Aksionow își păzi gura. Așa că nu se află nicio dată cine săpase pân'ântul.

În noaptea următoare, pe când Aksionow zăcea pe lavița lui și dormita, simți deodată că cineva se așează la picioarele lui. Cu toate că era întuneric, îl recunosc pe Makar și-l întrebă:

— Ce vrei cu mine? Ce cauți aici?

Makar Simionovici tăcu. Aksionow se ridică în capul oaselor și întrebă iar:

— Ce dorești? Dute-n colo, că de nu chem santinela.

Makar Simionovici se aplecă spre Aksionow și șopti:

— Ivan Dimitrievici, iartă-mă!

Aksionow răspunse:

— De ce să te iert?

— Eu l-am ucis pe negustorul, eu am ascuns cuțitul printe lucrurile tale. Și pe tine aveam de gând să te ucid, dar am auzit șgomet în curte și atunci am ascuns cuțitul în desaga ta și m'am strecurat pe geam afară.

Aksionow nu răspunse nimic, el nu știa ce să-i răspundă. Makar Simionovici se dete jos de pe laviță, se înclină până la pământ și rosti:

— Ivan Dimitrievici, iartă-mă, iartă-mă, pentru sângele lui Hrisos! Am să mă denunț, eu însu-mi că sânt omorătorul negustorului. Dar ție o să ți-se dea drumul, de o să te poți întoarce acasă.

Aksionow grăi:

După informațiunile ce le avem guvernul va ține deschise Camerele și în cursul lunii Aprilie, pentru câteva proiecte. În primul rând se vorbește de reforma administrativă, pe care d. P. P. Carp personal ține s'o treacă încă acum, deși alți miniștrii ar dori s'o amâne până la iarnă, temându-se ca nu cumva această reformă să producă o mare agitație în țară.

Știri din Blaj.

— Pregătiri pentru marile serbări dela vară —

După-cum ni-se comunică din Blaj, pregătirile pentru marile serbări cari se vor aranja cu ocazia adunării jubilară a Asociațiunii, și totodată și a adunării coincidente a Societății de Teatru din vara anului curent, au început deja și se continuă cu un zel demn de Blăjeni și de aceste două frumoase așezăminte culturale românești.

În afară de balul obicinuit să va da o serată teatrală de diletanții noștri cei mai buni din toată țara cu concursul și sub auspiciile Societății de teatru. Iar pentru a două seară s'a contemplat un mare concert sub conducerea și cu concursul ilustrului maestru Iacob Mureșan, care cu ocazia această va surprinde publicul românesc cu o nouă operă muzicală, despre care cei inițiați spun, că va face o adâncă impresie în cercurile artistice românești de pretutindenea.

Paralel cu aceste spectacole și sub toată durata serbărilor se vor aranja și vor fi în permanență mai multe expozițiuni, dintre cari cea mai bogată va fi de bună seamă cea pentru lucruri de mână și porturi naționale de pe Târnava, Murăș și Săcaș aranjată cu concursul Reuniunii femeilor române de-aici, — apoi cea de acareturi, rechisite și unelte economice obișnuite în partea locului. Nu mai puțin interesantă va

— Ușor ți-e ție de vorbit, dar grea mi-e suferința! Și încotro s'o pornesc eu de acum? Nevasta, și copiii m'au uitat de mult și nicăiri nu am o patrie!

Makar Simionovici nu se sculă de jos, ci izbindu-și fruntea de podeală, se rugă:

— Iwan Dimitrievici, iartă-mă! Mai ușor mi-era când mă băteau cu knutul decât să te privesc în față! . . . și te-ai mai îndurat de mine . . . n'ai vrut să mă părăști. Iartă-mă, pentru numele lui Hristos! iartă-mi mie, blestematul!

Și izbucni în plâns.

Auzindu-l plângând, Aksionow începu și el să plângă și zise:

— Domnul te va ierta; poate că eu sânt de zece ori mai rău decât ține!

Și de-odată i-se făcu așa de ușor în suflet! Ii dispăru dorul de patrie, și nu vru să mai iasă din temniță — nu făcea decât să se gândească la ceasul lui din urmă.

Dar Makar Simionovici nu-l ascultă pe Aksionow, ci se descoperi ca fiind ucigașul negustorului de atunci. Când sosi însă hotărârea că Aksionow e liber, acesta murise de mult.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboacă, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public, că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace că anunțul firmei la cetit în ziarul Tribuna din Arad.

fi însă *expoziția bibliografică* a tuturor cărților și gazetelor românești apărute și editate în Blaj de aproape două sute de ani. Ca parte integrantă a expoziției și ca un punct viu, dragălaș și foarte bine ales de comitetul aranjator se va prezenta *nunta țărănească și convoiul de care* (și trăsuri) *țărănești* încărcate și împodobite ca la nuntă, cu perechi în port de sărbătoare și cu trusoul miresei.

Dar în afară de cadrul oficios al serbarilor, și câțiva particulari vor aranja *diverse expozițiuni și reprezentațiuni* etc. Intre aceste va fi de remarcat în primul rând și de bună seamă ca parte integrantă a celorlalte manifestațiuni artistice, interesanta și foarte actuala *expoziție de pictură profană și bisericască a dlui Antonie Zeiler* și până aici cunoscut și bine apreciat la noi după lucrările sale de valoare, tot atâtea contribuiri de mare preț la restabilirea stilului bizantin în pictura iconostaselor bisericilor noastre. Domnia-sa e aproape de un deceniu locuitor al Blajului și atât după sânge (italian de naștere), cât și după legăturile lui familiare, dar mai cu seamă în urma prestațiunilor sale de până aici pe altarul artei naționale, și-a câștigat deja de mult titlul de a fi considerat de al nostru.

Deși orașelul nostru este destul de bine prevăzut cu *largi și corespunzătoare localități* pentru astfel de ocazii, s'au ridicat totuși unele nedumeriri și temeri în punctul acesta, considerând marea aglomerație de public, la aceste serbări îndoite, — și s'au pus întrebarea, dacă localitățile de cari azi dispunem vor putea satisface și cu ocazia asta?

Astfel, pentru a evita chiar și în acest punct orice neliniște și teamă, *un consorțiu de oameni harnici* au hotărât *zidirea unui mare chieșc cu sală încăpătoare și galerii*, care isprăvindu-se la timp, va forma cel mai grandios și splendid local, la care numai ne putem aștepta pentru serbările din vorbă.

Atât despărțământul local al Asociațiunii, cât și *celelalte instituțiuni culturale și corporațiuni sociale* de aici și peste tot *întreg publicul românesc* din Blaj, își dau toată silința și cu însuflețire rară ostenesc pentru a asigura acestor serbări de pe acum cel mai deplin succes moral și material, — din prilejul unui jubileu de 50 ani atât de rar în viața așezămintelor noastre culturale, — a căror solemnitate și însemnătate de bună-seamă crește și să înmulțește prin coincidența și a adunării instituțiunii surori, a Societății de Teatru.

Dumnezeu să ajute!

R. S.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

:: specialist pentru dinți artificiali fără pod în ::

CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Tuce dinți și cu plăture în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Ședința Camerii.

— *Un patriot de contrabandă.* —

(Raport telefonic). În prezența a 26 de deputați se continuă discuția la buget. Lipsa de interes a membrilor absenți este recompensată cu plictiseala celor prezenți, cari urmăresc distrași vorbirea profesorului de universitate a economistului Földes Béla.

* La ședința de azi au luat parte și deputații naționaliști dnii Teodor Mihali, Ștefan C. Pop și Alexandru Vaida.

Mulțumită, probabil, acestei prezențe, unul din mulții obscuri ai partidului kossuthist și-a permis câteva ieșiri patriotice împotriva Românilor.

După deschiderea ședinței raportorul comisiei de incompatibilitate Hegedüs Kálmán raportează despre hotărârea adusă de comisie în chestia petiționării aiegerii deputatului naționalist Nicolae Șerban, propunând delegarea unei comisii cenzurătoare. Propunerea s'a primit.

Intrându-se în ordinea de zi, vorbește la buget deputatul iusthist **Földes Béla**. A ținut un discurs bogat în argumentații, ocupându-se mai mult cu partea financiară a bugetului. Constată că rubricile militare nu sunt în raport cu celelalte rubrici ale bugetului, reprezentând sume enorme. Aduce critică guvernului, că nu a depus pe biroul camerei la timpul său proiectul, ca să poată fi studiat. Critică guvernarea cu indemnitate, care se usează deja de 15 ani, ceea ce are de urmărire puținul interes manifestat față de discuțiunile la buget.

Trecând la bugetul militar spune că sunt zadarnice marile cheltuieli, până când nu se va introduce în armată spiritul patriotic.

Nu primește bugetul.

Vorbește, tot contra bugetului, deputatul clerical **Simonyi Samadan**.

Kállay Ubul: Nu primește proiectul. Nimic — spune — nu tradează mai mult politica oportunistă a guvernului, decât chiar faptul că din buget lipsesc sumele ce se indică în scopul colonizării de Unguri în ținuturile românești. Iscusitul orator kossuthist o ia apoi razna pe câmpii chestiunii de naționalitate. Arată că Ungaria e un adevărat Canaan pentru neamurile nemăgari și că în România soarta Ungurilor și Ciangăilor e incomparabil mai deplorabilă. În țara românească nu există nici un funcționar de stat ungar. Școalele au toate limba de propunere exclusiv pe cea românească.

Ștefan C. Pop (întrerupând): Afirmații eronate și mincinoase, cari au fost deja desmintite de nenumărate ori!

Kállay Ubul: Vorbește apoi despre svonurile ce s'au lansat în timpul din urmă despre o împăcare a Românilor cu Ungurii. Nu crede ca informațiile aduse de ziarul vienez „Vaterland” și reproduse de ziarele ungurești să fie adevărate. Ungurii nu se pot împăca cu Români câtă vreme aceștia nu vor renunța la politica lor agresivă în Ardeal și în alte ținuturi locuite de ei. Situația Săcuilor e cea mai mizeră cu putință. Pe Săcui nu-i sprijinește nimeni, căci guvernul are alte gânduri, gânduri de a se menține la putere cu orice preț. Le-a venit însă cerul în ajutor Săcuilor. Gazurile dela Șarmășel sânt o mare comoară, din care poate să răsără încurind bunăstarea neamului săcuiesc. Dar guvernul trebuie să le arate bunăvoință Săcuilor, făcându-i pe ei, înaintea tuturor, părtași la binefacerile viitoarei mari industrii a Ardealului. Se impune o politică aprigă pentru cucerirea și maghiarizarea definitivă a orașelor din Ardeal. Supremația ungurească trebuie realizată apoi și prin colonizări.

Urmează interpelările.

Deputatul **Huszár K.** interpelează în chestiunea mării întârzieri a împărțirii de ajutoare pe seama năpăstuiților din Caraș.

Contele **Khuen-Héderváry** răspunde că întârzierea a fost cauzată din cauza numărului prea mare a celor loviți de soartă. Abia acum — după o muncă intensă de o jumătate de an — și-a putut termina comisiunea de ajutoare lucrările. De altfel guvernul a publicat în chestiune un comunicat oficios, pe care îl menține întocmai. La împărțirea ajutoarelor vor prezida numai punctele de vedere ale comunității.

Răvaș din Beiuș.

O rază de mângâiere — Zelul pocăiților. — Congrua preoților gr-catolici.

Beiuș, la 16 Martie.

În lupta noastră desnădăjduită pentru susținerea școalelor confesionale, ni-a sosit în sfârșit și o rază de mângâiere. Părintele suferințelor noastre, dl Vasile Stroescu pe lângă ajutoarele bănești distribuite prin Consistorul de Oradea-mare comunelor sărace și lipsite de mijloacele necesare ca să poată clădi școli, a mai făcut o mărinimoasă dănie, dispunând să se cumpere, toate recvisitele școlare — fizicale, unde numai se va ivi necesitatea.

În modul acesta fiecare școală confesională dintre câte ne-a mai rămas, a ajuns în posesiunea unei dăruri de mai multe sute de coroane.

În semn de stimă și recunoștință față de cel ce ne-a vorbit așa de frumos — *prin fapte*, — pentru o cauză românească ajunsă acum desperată, se cuvine să-i păstrăm cele mai adânci sentimente de mulțumire, așezându-i portretul în fiecare școală, ca pe o icoană sfântă și de mare preț, iar în rugăciunile noastre să-l pomenim cu toată curățenia sufletului nostru, ca pe cel mai mare binefăcător.

Și fiindcă școalele noastre au fost nespuse de neglijate neștiința era în elementul ei, în țara, ce era mai prielnică ei. Totuși în aceste ținuturi frumoase și muntoase ale Beiușului poporul păstra cea mai curată dragoste către religia creștină, propovăduită de biserica sa, prin modestii păstori sufletești, cari nu erau în situația de a putea da îndrumări religioase satisfăcătoare și nici a pune religia în legătură cu principiile vieții practice.

În urma acestei neînțelegeri a chemării pastorale, e firesc ca poporul să slăbească în sentimentul său de evlavie. El cunoaște acum bine America, cu principiile ei democratice și zilnic are nefastul prilej să vină în atingere cu intelectualii de o creștere religioasă foarte scăzută.

Poporul se lasă ușor sedus de oricine se apropie de el cu principii ce sânt potrivite modului de gândire.

Iată de ce azi ceea ce spune un „pocăit” e mai de crezut, decât cuvântul preotului.

Și aceasta plagă ne amenință. În părțile de pe câmpie ale Bihorului ea bântue în toată puterea și cucerește multe suflete. Acum se apropie și de satele resirate printre dealurile noastre.

Proorocii aceștia mincinoși, cu fețele smolite, privirea tuibure și nelămurită, cutreeră cu o uimitoare abnegațiune sat de sat, și chiamă poporul la „glasul Domnului”.

Fanatici veniți de pe la Măscă, întovărsindu-se cu Ungurii de prin Târcaia și Feniș năpădesc Joia prin târgurile din Beiuș, și nu se lasă de bietul creștin, ce vine să-și vindă

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobila de fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: **Székely și Réti** mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plăture în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

sau agonisala lui, ci-i toacă la cap despre evărata religie mântuitoare*.

de admirat zelul ce-l desvoltă pentru pândirea convingerilor lor atât de primejase și atât de false.

Dar oare noi pregătim poporul, ca să poată pinge aceste ademeniri perverse, sau îl trimitem în voie să cadă în mâinile lupilor, încați în pei de oaie?

și până ce pocăiții nu vor prinde teren, ce ne dea de gândit, preoțimea noastră va rămâne și mai departe la nevoile vieții și ale de toate zilele.

Din aceasta preocupare s'a și zemislit o idee ciudată, dar ingenioasă și practică. Ea este din sinul preoțimei gr.-catolice, din propozitiul Beiuș.

Știți, că congrua se lichidează tot la jumătate de an. De aici apoi multele neajunuri, că bietul preot, cu familie grea, nici un ban nu poate să-și împartă plata, ca să se îngă până la noul termen.

Am căutat deci o modalitate, și au și găsit-o. Institutul „Népbank“ din Beiuș le plătește lunar leaful, în următorul mod: Ei ridică împrumut dela susnumita bancă, cât face lor pe jumătate de an. Împrumutul îl dau la depunere, pentru care primesc 5 procente, iar pentru împrumut plătesc 7 procente.

Când vine congrua, plătesc cambiul, și fac nou împrumut.

Și așa câte nu te duce amara luptă a vieții și a slăbă, din care cauți să potolești neajunurile zilnice.

Senin.

Din străinătate.

Conflictul ruso-chinez. Până la trimiterea din partea Chinei guvernului din Petersburg, situația celor două state este caracterizată de controversele și discuțiile provenite mai mult dintr-o mai puțin autorizată. Sînt simple convingeri, că oare China va ceda, ori nu, ceter Rusiei. Dintr-o parte se afirmă că de, dintr-o parte că din contra China mobilizează corule de Vest în așteptarea eventualului război. Într-o parte în combinație, ca un factor înfrîntor în luptele conflictului și Japonia, despre care se știe că așă intenționat guvernul din Petersburg, din situația războiului ce se va crea în urma unui eventual război să-și ia prada cuvenită, parte din împărăția Mandarinelor. Combinația asta cu toate că multora le pare verosimilită și nu poate fi admisă. Căci politica urmată de Rusia se bazează pe excludibilitatea unei atitudine de a-și câștiga de bușuri economice pe părți. Nu interesele Japoniei duc rol, ci propriile interese au determinat Rusia la nașcoala și alimentarea conflictului cu China. Războiul Chinei va clarifica în orice caz situația politică a celor două state. Până atunci combinate de tot felul au libertate deplină

Situația în Mexico. În urma atitudinii Statelor-Unite, de a prelungi încă termenul încheierii atacului inevitabil asupra Mexicoului, siliul republicii, Mexico pare a lua toate măsurile unei teinice apărări. În ultima ședință au decretat suspendarea constituției pe o perioadă de 6 luni, dând mână liberă președintelui să lucreze după cum el află de mai bine. Măsurările urmează cu mare iuteală. Înrolarea soldaților, înarmarea populației, mobilizarea trupelor și exercitarea lor arată într-un mod de vedere și gândire al conducerii statului mexican, care este în curat cu încredințarea momentului și cu urmările deosebite ce le va avea o eventuală înfrângere a Mexicului.

chestia de existență a statului, căci inten-

țiile Statelor-Unite sînt atât de vădite, că numai o efortare enormă a energiilor i-se poate opune cu oarecare rezultat. Nizuința Statelor-Unite de a supune cele 4 state ale Americii de mijloc, pentru a-și asigura deplină influență asupra canalului de Panama, ce se va deschide în curînd și care poate fi periclitat ori când de alte puteri interesate economiceste este atât de cunoscută tuturoră că se dă cu siguranță declararea, mai curînd, ori mai tîrziu a războiului împotriva Mexicoului, pe care l-a cucerit înainte economiceste.

Concertul tinerimei universitare române din Budapesta!

Am tot așteptat să cetesc în ziarele noastre o dare de seamă dreaptă — despre concertul din 3 Martie — dar pot aștepta se vede mult și bine!... M'am hotărît deci să scriu eu și să prind momentele așa cum îmi revin și — deși tîrziu — să comunic cititorilor ziarului scenele neuitate, de o căldură emoționantă, cari le-am trăit. Nu a fost o seară de petrecere „umai“, nu a fost numai un prilej de întrunire pentru publicul românesc din Budapesta, ci a fost mai mult o manifestare curată și impunătoare a sufletului românesc, o desfășurare a frumsetelor pitorești ascunse în portul, în jocurile și în cântecele noastre!

Concertul a fost deschis de cor. prin «Arcașul lui Ștefan Vodă» care trece ca un fior prin inimile ascultătorilor — și produce o vie dispoziție în sala tixită de un public select...

Tenorul dulce al d-lui Olariu, pornind curat ca un isvor, apoi saltînd ușor din scală în scală; înțelegerea și măiestria cu care alergau repezi degetele D-șoarei Valeria Ștefanică, executînd «Impromptu» de S. Hubert cu o acurateță rară; basul profund al d-lui Barzu, baritonul armonios și clar al d-lui Ionescu — și disciplina corului, armonia vocilor, cari acum se topiau în murmur, și feșnet de pădure, ca apoi se reinvie erescînd și mărindu-se ca un sunet din zări depărtate. — repet, toate au făcut să fie rechemaji de repeți ori în valuri ropăitoare de aplauze...

Iar când corul de sub conducerea măiastră a dlui Zeno Beșan a încheiat cu «Vraja» de Vidu... să parea că publicul din capitală a trecut grăbit prin lanuri de frumusețe neavînd timp să-și cumpănească plăcerea — ci numai acum răpit de sub puterea vrajei — se desmeticește izbucnînd în nesfîrșite aplauze...

A urmat jocul cu Hora și continuînd cu aceea căldură crescîndă ce ne întimptă numai la petrecerile noastre românești de pe sate — unde mai trăiește numai veselia sufletelor dornice de petrecere...

O clipă mișcătoare, o surpriză neașteptată a fost intrarea călușerilor în costumele înflorite. Parcă o suflare de învîierire a trecut prin sală, când în tactul săhat și în sunet de zurgălăi, chipeșii călușeri s'au adunat la joc sub conducerea dlui Miron Crițu.

Răspunsul a fost aplauze prelungi și «trăiască» exprimate în toate limbile naționalităților... Laudele nu mai încetau și admirația frumusețelor jocului și a portului o citiau de pe toate fețele.

Doamne și domni, tînări vioi și bătrîni onorabili, toți pînă la cel din urmă, iusuflești bătiau tactul horii ce a urmat jucată tot de călușeri. Sala parea un lan ce undulează în tact... căci toată lumea de față sălta ușor, când dșoara Ionescu în costum național — intră în horă răpită de însuflețire, răpînd și mai mai mult asistența.

Sînt clipe neuitate aceste, clipe la cari ne gîndim cu mîndrie, căci în ele am fost de față la cucerirea obiceiurilor, a portului pitoresc și a modului nostru de-a fi. Clipele acele au fost o isbîndă a sufletului românesc bogat în frumseții asupra neamurilor străine...

E sfîntă și plină de vrajă această nespusă comoară! Și dacă i-aș mai da un epitet — aș zice că e eucerritoare! — Lucru ce l-a dovedit îndestulitor clipele de extaz petrecute în 3 Martie!

„Jivio“ — „Nazdar“ — isbiră de nenumărate ori părății, cari le repețiau — ca să le înec în marea clocoțindă a lui „trăiască“ — puternic, simțit și românesc...

Ce-a urmat?

Nu mai căldură a putut urma, căldura pînă'n zori și mîndria pînă la groapă a sufletului românesc...

A fost o sară în care am petrecut bine, despărțîndu-ne cu regret!

Așteptăm dar o nouă invitare a tinerimei ca să-i putem iar răspunde!...

Unul dintre cei de față.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 17 Martie n. 1911.

— **Vandalismul din Cluj.** În legătură cu scenele urite provocate de „cavalarii“ unguri la universitatea din Cluj, mai primim următoarele informații:

S'a început deci persecutarea limbii române la universitatea din Cluj.

Tinerimea română se va prezenta rectorului universității cerînd apărarea dreptului celui mai elementar, și rectorul nu va putea opri validitatea limbii române între zidurile universitare. Va ținea însă, cu siguranță o lecție „patriotică“ și va promite micilor eroi de a-și face mendrele față de colegii români.

S'a și prezentat o delegațiune a tinerimei maghiare înaintea rectorului, șovenistul profesor de istorie Ludovic Szádeczky, cerînd intervenirea forurilor universitare pentru sugrumarea „agitațiilor naționaliste“. Rectorul a promis că va face „pace“ când un finăr cu glas de fariseu a reflectat „Magnificență, dar palmile să le suferim“? Rectorul a răspuns. „Acea nu o zic“. Iată „pacea“ ce ne așteaptă!

După toate acestea ura profesorilor în contra Românilor s'a potențat și Români, pe cari unii dintre profesori i-au recunoscut de cei mai diligenți și conștiențioși, de-acum încolo vor trebui să presteze știință înzecită față de jidanii „patrioți“, cari sunt cei mai șoviniști la universitate.

— **Terenuri radiofere în Tatra.** Din Cracovia vine știrea că profesorii universitari Marozenic și Rosen au descoperit în valea Costelicica din Tatra, terenuri radiofere foarte bogate. Pentru exploatarea acestor terenuri se va constitui o societatea care va lua mîneraiul în antepriză.

— **Stăpîn și slugă.** În Varșovia s'a sinucis alaltăieri văduva unui general, Natalia Ivanofi Văduva generalului se bucura de mare trecere în societatea înaltă, după moartea soțului ei însă a prins slăbiciune de un fecior din casă, băet fercheș de altcum, care știuse să se vâre în sufletul stăpânei. Când a crezut că a sosit vremea, a fugit în Iaponia, ducînd cu sine și juvaerele stăpânei în preț de o sutădouăzeci de mii de ruble și optzeci de mii de ruble bani gata, găsiți prin sertare. Văduva de părere de rău — după fecior sau după bani, nu se știe — s'a împușcat. Generalul Todor Ivanofi era pa vremuri intențentul teatrelor din Varșovia.

— **Un atentat în trenul express.** Doamna Tounson din Ulverston făcînd cu trenul expres drumul dintre Preston și Candel, a fost atăcată de un străin, care se urcase în Lancaster. Străinul a dat să o sugrume, iar când a văzut că femeia își curmă răsufierea, a ridicat-o în aer și a aruncat-o pe fereastra vagonului afară. După cîtva vreme femeia a fost găsită leșinată pe corpul liniei ferate, din preajma unei halte. Din fericire s'a ales numai cu niște leziuni foarte ușoare. Criminalul a sărit de cealaltă parte a vagonului, nelăsînd decît o manta militară în urmă.

— **Mulțumită publică.** În numele meu și al parohienilor mei mulțumesc din toată inimă

Hadady György prăvălie renumită de specialiști de modă pentru bărbați, Cluj—Kolozsvár, Mátyás-király-tér 14.

Recomandă articlii de modă pentru domni, pălării și albituri de-o execuție foarte fină. Specialist în articole de modă englezească.

marelui mecenat al neamului românesc M. On. Domn Vasile Stroescu pentru suma de 500 coroane ce a dăruit pentru sfta noastră biserică din Ponor.

Bunul Dumnezeu să-i răsplătească înmiit aceasta binefacere, ce a făcut-o și cu noi.

Ponor, în 1/14 Martie 1911. In numele oficiului parohial gr. or. **Vasile Bocșa**, paroh.

— **Alegere de notar.** Din Königsgraden (com. Caraș-Severin) ni-se scrie: Duminecă în 14 Martie n. a avut loc alegerea de notar în cercul nostru. A fost ales cu aclamație, Românul Ioan Purgariu.

— **Atentat cu dinamită.** Ni-se scrie: Cu privire la atentatul despre care n-ți scris în N-rul 46 al valoroasei „Tribuna”, dați-mi voie să servesc publicului cu următoarele deslușiri: In zorile zilei dela 4 l. e., mâni sacrilege au încercat atentatul nu contra economului, ci contra comerciantului harnic din Cujir, Simion Bratu. Dinamita a fost aruncată cu intenția diabolică de a intra prin fereastră, în casa pașniei a comerciantului ce dormia liniștit cu membrii familiei. Dumnezeu însă, ocrotitorul celor buni, nu a lăsat ca dinamita să străbată în chilie, ci căzând în uliță lângă fereastră, a exploatat spărgând toate ferestrele celor 3 chilii de cătră stradă. Făptuitorul nu e bănuțat a fi un lucrător străin dela fabrică, ci e o unialtă jonioică pusă la cale de elica infornală din Cujir, care orbită de ură și patimi nu poate privi ca și alții să aibă dreptul de existență și dreptul de a beneficia în mod cinstit și sirguinios din multele venite ce sânt cu exploatarea secularelor păduri ce se mărginesc cu România.

Singurul păcat ce poate îl are în fața conaționalilor săi din Cujir, e că înainte cu 16 ani comerciantul Simion Bratu, originar din Tilișea comitatul Sibiului, s'a așezat în această comună mare, și prin erutare, istețime și zel neobosit a știut să-și crească familia ca puțini alții, — un fiu al său e profesor la școala reală superioară din Keeskemét, unul rigorosant în drept, altul comerciant și o fată preoteasă. In treacăt mai amintesc că Bratu e și un bun român, în casa lui află aproape toate ziarele noastre, iar în procesul memorandumului pentru o telegramă de aderință a suferit chiar și temniță.

— **Mulțămită.** Din prilejul parastasului celebrat Duminecă în 5 Martie a. e. pentru fericita odihnă a regretatului Gligorie Iovescu, major ces. reg. și întru amintirea neuitatului defunct, stimatele familii Iovescu și Tordășianu au dăruit din deosebită pietate cătră sfânta noastră biserică patronată, anume, pe seama „Reuniunii femeilor gr.-ort. române din Sibiu suburbial Josefîn pentru înfrumșetarea bisericii” suma de treizeci (30) coroane, drept bază a unui fond pentru ajutorarea copiilor săraci. In numele comitetului Reuniunii le exprim cea mai sinceră mulțămită. Sibiu, în 8 Martie n. 1911. Victoria Boiu, prezidentă.

— **La fondul „Victor și Eugenia Tordășianu”** pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor rom. sibiieni au mai dăruit: Zaharie Filicea, paroh (Vaidei), soția sa Salomia și copiii lor: Aurelia, Ioan Marin, paroh (Răusadului) 1 cor.; Ioan Isac, inv. (Topăreca), 40 bani; Romul Doctor, capelan (Hașfalău) și soția sa Livia, 2 cor.; Demetriu I. Hociotă (Râmnicul-Vâlcea), 1 cor.; Adrian Dan, învățecel lăcătuș, 59 bani; Ștefan Pocan, inv. (Ernea săs.), soția sa Ana n. Bărsan, și copila lor Emilia, 60 bani.

— **Concert in Buteni.** In darea de seamă a concertului din Buteni, publicată în Nr. 41 din 5 Martie a. e. din greșeală s'a lăsat afară numele merituosului bărbat Dr. Nicolae Oncu, care a dăruit 5 cor. pentru fondul corului din Buteni, precum și numele tinarului avocat Dr. Ioan Papp, care încă a dăruit 3 cor. tot pentru acelaș scop. In numele corului din Buteni **Ioan Cosma**, paroh ort. român.

— **Alegere de preot în Folt.** Cetim în „Libertatea” din Orăștie: Comuna Folt (tractul Geogiuu de jos dela Orăștie peste Murăș), era de mulți ani fără de paroh.

Nainte cu vreo doi ani a ales de paroh al

său pe tănărul Romul Săbău, absolvent de teologie de acolo din comună. Pentru pricini neatașătoare de d-sa, tănărul Săbău nu și-a ocupat postul și a lăsat să se publice nou concurs

La noul concurs a concurat 3 candidați de preoție. Dumineca trecută a avut loc alegerea, condusă de dl protopop Ioan Popovici din Geogiu. Alegerea s'a făcut în bună rânduială. Poporul s'a strins pe lângă doi din candidați Sărșitul a fost că d. Emanuil Simce, tănăr cu calificare deplină a întrunit majoritatea voturilor și a fost declarat ales, — rămânând să urmeze și întărirea consistorului.

Frații noștri Români din Folt, să aștepte cu pace și hotărîrea consistorului. Și dacă și aceea va fi de un glas cu a celor mai mulți din votanți, — să primească cu bine pe alesul lor, care e un om pașnic și blând, cu care vor putea trăi toți în cea mai bună înțelegere.

— **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Csnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea se execută pentru oficeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverenzilor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

ECONOMIE.

Importul de carne din România. Ieri a sosit la Timișoara un nou transport de carne. Transportul de acum e de calitate a doua, din vite îngrășate, dar e de aceiaș calitate cu cea mai bună carne ce se vinde pe piața Timișoarei. Chilogramul — fără de vizita medicală — va costa 1'26 cor. va să zică foarte puțină deosebire între prețurile actuale.

Importul are totuș o mare însemnătate, întru cât se poate acoperi lipsa de alimente, căci abandonând importul se poate aștepta ca prețurile cărnii să se urce mereu, neavând la îndemână un contingent de vite în raport cu consumația.

Avantajul importului rezidă și în faptul că măcelarii nu mai au nevoie de atâta personal ca mai înainte și nici de atâta muncă. Astfel se poate aștepta ca prețurile curente să se mențină încă multă vreme.

Procurare favorabilă de articole economice.

Punând în vedere membrilor noștri, că am prolongit termenul pentru înaintarea cererilor pentru împărțirea sămânțelor de nutrețuri măiestrite până la 20 Martie a. e. n., aducem totodată la cunoștința economilor noștri de pretutindenea, că subserisul comitet este gata a mijloci pentru orișicine i-se va adresa, procurarea articlilor economice amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețul:

Sămânță de iarbă engleză, 1 kilogram 72 bani
Sămânță de iarbă franceză, 1 kilogram 2 coroane.
Sămânță de luțernă, 1 kilogram 2 coroane 60 bani.
Sămânță de trifoi roșu, 1 kilogram 1 coroană 90 bani.
Sămânță de napi „Mahmmuth”, roșii, mari, 1 klg. 82 bani.
Sămânță de napi „Obendorf”, galbini, rotunzi 1 klg. 96 bani.
Sămânță de trifoi roșu, 1 kilogram 1 coroană bani
Sămânță de ciapă „Zittau”, uriașă, galbină, 20 grame 60 bani.
Sămânță de ciapă „Braunschweig”, 20 gr. 60 bani.

Sămânță de ciapă „Rocca”, 20 gr. 40 bani
Sămânță de ciapă „Madeira”, 20 gr. 60 bani
Sămânță de salată „Matador”, timpurie, 20 gr. 24 bani.
Sămânță de salată de iarnă „Nansen”, 20 gr. 24 bani.
Sămânță de pătrânger de toamnă, 20 gr. bani.
Sămânță de pătrânger lung „Znaimer”, de 20 gr. 10 bani.
Sămânță de morcovi de vară „Nantes”, 20 gr. 24 bani.
Sămânță de morcovi de toamnă „Weseler”, gr. 20 bani.
Sămânță de ridichi de vară „Stuttgart”, timpurii, 20 gr. 10 bani.
Sămânță de ridichi de Maiu, mari, albe, 20 gr. 10 bani.
Sămânță de ridichi de iarnă, negre, 20 gr. bani.
Sămânță de ridichi de iarnă, albe, 20 gr. bani.
Sămânță de crastaveți de „Paris”, 20 gr. bani.
Sămânță de varză „Braunschweig”, uriașă iarnă, 20 gr. 24 bani.
Sămânță de căvălabe (gulii) albe, timpurie, gr. 40 bani.
Sămânță de căvălabe de toamnă, vinete, 20 gr. 24 bani.
Sămânță de mazăre „Bismarek”, timpurie, gr. 24 bani.
Sămânță de fasole de Iulie, 100 gr. 30 bani
Sămânță de fasole „Mont d'or” galbină, gr. 40 bani.
Sămânță de patlagele (paradise), „Prezant Garfield”, 1 kgr. grele, 20 gr. 1 cor. 40 bani
Sămânță de patlagele „Ficarazzi”, foarte purii, 20 gr. 40 bani.
Sămânță de paprie sârbească, 20 gr. 10 bani
Legături de altoit „Raffia”, 1 kgr. 1 cor. și 10 kgr. 10 cor.
Funii de „Cocos”, (de legat altoi) 1 kgr. 1 cor. și 10 kgr. 10 cor.
Rășină de altoit, fluidă, 1 cutie a 125 gr. 20 bani, a 250 gr. 1 cor., a 30 gr. 20 bani.
Doritorii, cari vor trimite la adresa subserisului secretar prețul, cum și 20 bani pentru bulet de expediție și pentru pachetat, 4 bani taxă de arămanuare postală și 10 bani pentru ostensiv drept dăruire pentru un scop de binefacere vor primi articolele comandați cu posibilă surbire.

Sibiu, 3 Martie n. 1911.

Comitetul central al „Reuniunii române agricultură din comitatul Sibiui”.

Pant. Lucuța
preș.

Vic Tordășian
secretar.

Poșta Administrației.

Pavel Ivan, Vârșet Am primit 7 cor. până la 1 Aprilie 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și co

MOBILI

bune și ieftine

se află în renumita fabrică din

Oradea-mare-Nagyvárad

Kossuth (Sas)-utca 7. alu

Reisz Miks

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul vîinilor din Șiria (Világos) *Petru Benea*, căci Vă oferim numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Rizling K — 64 litru. Rizling și Ruje, amestecat — 56. Roșu — 68.

Vinuri noi: Rizling K — 54, Rizling și Ruje amestecat — 50, Șiller — 52, Muscater amestecat K — 48 litru.

Rachie de treve (comină) K 1-50 litru. Rachie de treve (comină) specialitate K 2— litru.

Vinul și rachiea să expedieze cu rambursă la 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie. Vase dau împrumut pe timp de două luni. Pentru calitatea vinului garantez.

Petru Benea
prop. și neg. de vinuri
Világos (Arad m).

In atenția proprietarilor de pomi.

Ofer altor nobile de pruni bosnieci, anume **Balkansca Carica** (împărăteasa din Balcan) și **Kraljica Bosne** (Regina Bosniei).

Altoile de doi trei ani cu coroană frumoasă și de cel mai bun soi al prunilor cunoscute până acum. Fructele proaspete sînt foarte mari și extraordinar de dulci și gustoase, se coc pe la începutul lui August și sînt potrivite ca fructe pentru masă și uscate, ori pentru pregătirea marmeladei sau a rachiului.

Prunele mele nu sufer de păgubitoarea boală de frunze *Polystigma rubrum* cum se întâmplă la frunzele obișnuite la cari de multe ori cade frunza în mijlocul verii și rodul suferă simțitor. Prunii mei au fost premiați în repetite rânduri cu premiul întâi din partea guvernului Bosniei și Herțegovinei, cu medalie de aur la expoziția milenară din Budapesta din 1896, la expoziția din Viena în 1897 cu medalie de argint la expoziția universală din 1900 la Paris și cu medalie de aur, la prima expoziție agrară din Bosnia și Herțegovina la Sarajievo în 1910. Pentru calitatea altor mei de pruni primesc cea mai extremă garanție.

Sava T. Kojdić, mare proprietar în **Brčka**, (Bosnia),

Se caută un învățăcel

pentru prăvălia mea de băcănie, fierărie, porțelan și sticlărie.

Nicolae Moldovăni,
Maroshéviz.

ANUNȚ.

Cooperativa »Prăvălia Românească« din Câmpulung (Bucovina)

caută un arendaș

pentru »Otelul comunal«. Acesta constă din 9 camere elegante de locuit, o crâșmă cu 3 odăi, o bucătărie, un restaurant și o cafenea. Pe lângă aceasta se mai află o ghețarie, pivniță, grajduri etc.

Otelul e complet aranjat. Reflectanții pot fi numai români și au a se adresa către susnumita însoțire, unde vor afla condițiunile fixate.

Joan Pășlea
președinte.

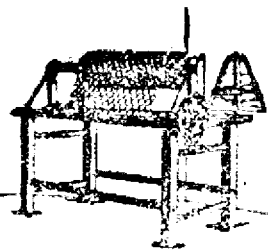
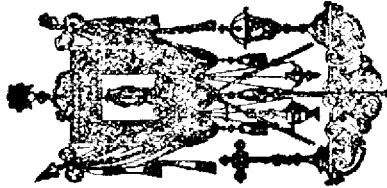
Cosma Moroșan
secretar.

Luca K. Alexievits

pregătitor de haine prețioase

NEOPLANTA — UJVÍDÉK.

Recomandă atelierul său asortat cu totfelul de revizite și haine prețioase îmbrăcate în vremea slujbei în biserică. Pregătește tot-felul de icoane sfinte le gate frumos cu aur și mătasă, steaguri, prapure și altele. Locana Mormântul lui Christos și face foarte frumos. La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Prim-lucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimite gratis și franco.

Prețiat la 6 expoziții.

Horváth István

fabricant de instrumente muzicale în Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pianine, violini, flaute, harmonice, precum și tot-felul de instrumente muzicale.

Prețul scoalei Kullifay pentru învățatul cimbalei 7 cor. Țin în depozit piese românești pentru cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri la dorință se trimite gratis și franco.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în **ALBA IULIA - Gyulafehérvár.**

Széchenyi-u. (lângă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albitori de desuț, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din brânza aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clătorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Fabricație specială de

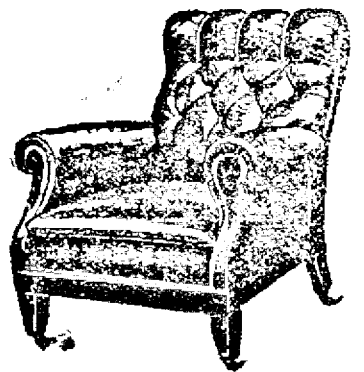
MOBILE DIN PIELE

ENGLEZEASCĂ.

Se colorează mobile vechi din piele

La cerere trimite preț-curent gratuit:

Szűcs A.
tapețier
Budapest,
VII., Károly-körut 5c.

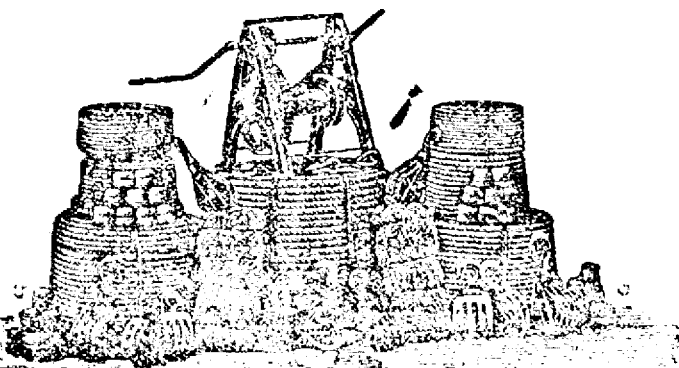

Funăria cea mai mare din Ungaria-sudică — este a lui **Joanovics János**. Tot-felul de funil de cânepă, de fir, brăcil, legătoare. Așezare și scurtare de funil de cânepă pentru transmisiuni. — **Lugoj (Lugos)**. Atelierul: strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Palatul Poporului.

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii:

funii pentru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi, pritoare, ștreanguri, hamaouri, mreje p. pescari, rețele pentru cai etc.

orturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de lână (pânză), bătoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și lână, pânze impenetrabile, sbiuri, cerși și odorizări etc. etc. Serviciu prompt

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818. —

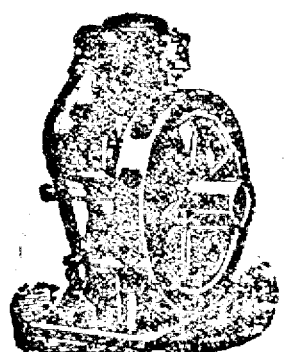
Atelierul special de reparat al renumitei firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Jószelváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Ariapuri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specialitate de mori cu prețuri moderate. Precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Filtre magnetice. Unsoari. Material de condensare. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștățios

— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 818. —

Avis!

La »FĂGETANA« institut de credit și de economii ca societate pe acțiuni în Făget (Facset), *contra unei rate săptămânală de 1 coroană și a unei taxe de asigurare minimală (niște fileri) își poate asigura tot natul (bărbați și femei), care e în etate între 20—60 ani și intră ca membru în secțiunea »Depuneri încopiate cu asigurare de viață« introdusă la susnumitul institut —, suma de*

1000 coroane adecă unamile coroane.

Primirea atâră însă, dela rezultatul vizitării medicale.

Depunerea minimală e săptămânal 1 coroană, contra căreia se asigură 1000 coroane și depunerea maximală e săptămânal 50 coroane contra căreia se asigură 50 000 coroane pentru ajungerea termenului de 15 ani, sau pentru cazul de moarte înainte de împlinirea acestui termen.

Deci *contra unei depuneri săptămânală minimală, la tot natul l-se dă prilejul de-o parte la acela, ca să și agonisească o sumă considerabilă, cu care își poate asigura traiul liniștit în viitor, iar de altă parte aceluia la cazul de moarte, familia sa, să aibă capitalul de lipsă pentru traiul vieții.*

Pe baza acestor depuneri institutul »Făgetana« acordă și împrumuturi. — Femei și bărbați, tot o formă de taxă de asigurare plătesc. — Membrii din provincie prim se ceuri cu cari pot plăti gratuit taxele. — Informațiuni mai detaliate, la cerere se dau gratuit.

Plățile se solvenc săptămânal sau pe mai multe săptămâni înainte, și din partea institutului se manipulează ca depuneri și se fructifică cu 4% interese.

Acestea depuneri orișicând se pot abzie și în acest caz — cu considerare la regulamentul referitor la acest ram de operațiune, suma depusă, se estradă deponentului cu interese cu tot.

La cazul că deponentul în decurs de 15 ani își plătește ratele regulat la finea anului al 15-lea — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primește câte 1000 coroane dela susnumitul institut.

Iar la cazul, că intervalul de 15 ani orișicând ar înceta din viață, chiar să fi plătit și numai o singură rată, — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primește următorii lui legitimi, sau persoana în favorul căreia s'a asigurat, câte 1000 de coroane, la 30 zile după documentarea încetării din viață a deponentului.

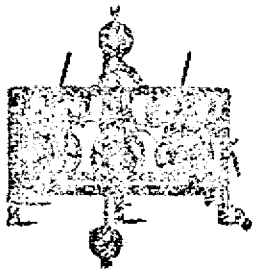
Suma scadentă cu încetarea din viață a deponentului e asigurată de cea mai mare societate de asigurare Olandeză »Algemeene Maatschappij van Lebensverzekeringen Lijfrente« din Amsterdam (reprezentanția pentru Ungaria în Budapesta) și se plătește prin »Făgetana« institut de credit și economii în Facset.

„Făgetana“

Institut de credit și economii în Facset.

Ceasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuțe private regulează și aranjază mai favorabil:

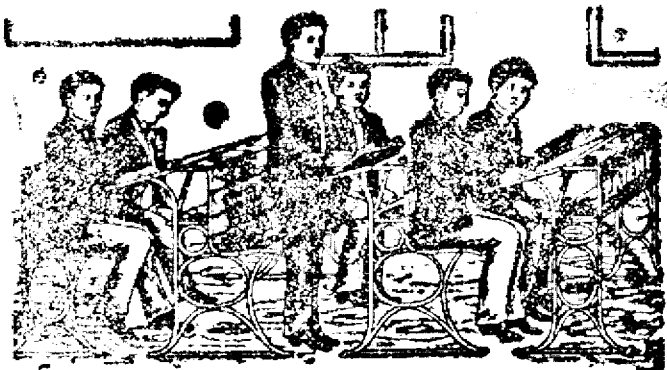
Müller János,

Succesorul lui Mayer Károly dela prima aranjare cu vapor a fabricii de orologerie din :

Budapesta, VII., Tökölly-ut 52.

— (Casa proprie) —

Cataloge și specificații de prețuri trimis gratis și franco.

Cele mai moderne și cele mai practice bănci igienice de școală și mobilarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașini.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa sculptor și ierstru piatră
Atelierul central al magazinei : Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u.
Magazin de pietrii monumentale

fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit, etc.

Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Biroul central:

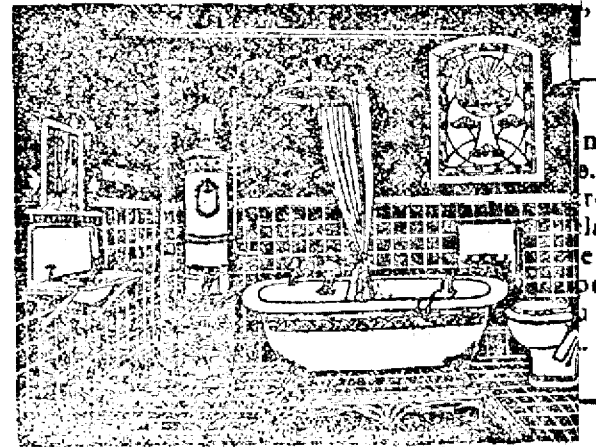
Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva și Nagyvárad.

Max. Ruck, tinichii
Sibiu—Nagyszeben, Heidengasse

Pregătește în atelierul său cu motor electric totfelul de lucrări p. zidiri, lucrări de tinichea, înfrumșetări, acoperire de biserici și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, precum și pentru firmei vane de scaldat. În toată mărimea ș.a.

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă — din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

către fabrica de măcelărie și cârnățarie cu putere electrică (fond. la a. 1879) a lui

LÁSZLOCKY TESTVÉRE

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23 (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

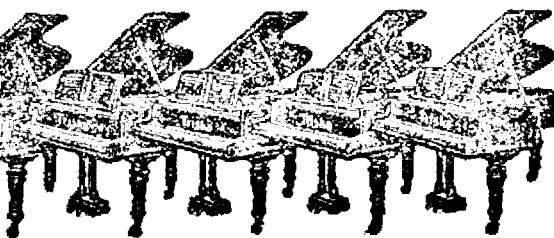
Pariser	— — —	Cârnaț șuncă	— — —	Galantin de mai	— — —
Cr nolin	— — —	Rollui șuncă	— — —	Massic	— — —
Extra	— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollui rusesc	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu măș	— — —	Paranen	— — —	Gotha	— — —
Cârnați p. vâțori	— — —	Măie rece	— — —	Mensel	— — —
Cârnați cu sl. p. vâțat	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Sa amă de vavă	— — —	Pastete de mai	— — —	Săngereta u slăină	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollui de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu feturite umflături ș.a.	— — —	Rollui de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantiu de vjel	— — —
Cași de urchi	— — —	Tortă de esrne	— — —	Pastete de ciuperșiva	— — —
Cartaș n gru	— — —	Cra ovean	— — —	Pastete de mai de ș	— — —

Comandele, atât cele din vință cât și cele din loc execută prompt și în calitate neexceptionabilă,

Recomandăm preparare prii, precum și șuncă de Car și Praga, carne fină, slă albă, afumată, ardeată, fiartă pentru unsoare și unsoare petă de porc.

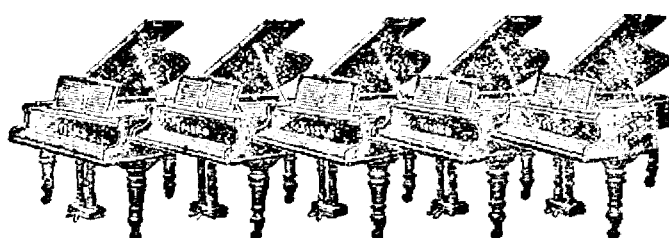
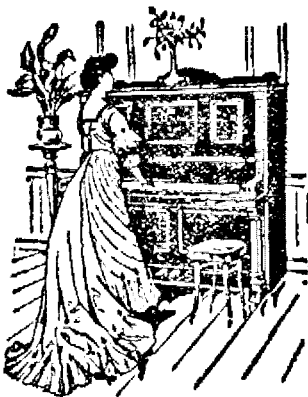
Cârnuri proaspete, carne de vită, de vițel mai sugător zilnic carne de și de miel din neața dela 6—1 și d. a. dela, 8—8

olon vestit și magazin bogat de:
Pianine, și
Cimbalme.

FONDAT LA ANUL 1870.

Acordările și reparațiile le execută
 în mod special!

la renumita firmă:

TRISKA J.
 în Cluj — Kolozsvár, Bartham-u. 14.
 Se pot cumpăra și închiria pe lângă prețurile
 cele mai avantajoase.
 — Numai fabricate de prima calitate. —

Pentru orientarea on. public dau mai la vale declarațiile de recunoștință în limba maghlară sosite în timpul din urmă:

Declarație.

În anul 1908 am târguit două pianine la firma J. Triska din Cluj și cu atenție pe deplin satisfăcut. Liniștit pot deci da ori-și-cui firma lui Triska.
 18 August 1908.

Nagy Imre
 Inv. de stat, cantor reform

St. D. J. Triska Cluj.

Prin căștile D-tale numai acum pot exprima bucuria mea pentru pianul „Stingel” ce l-am cumpărat de la D-ta pe la începutul anului. Execuția este mai bine priceperă și calificăția specială. Intreprinderea D-tale o recomand cu plăcere tuturor cunoscuților mei.
 31 August 1908. Cu toată stima
Hirsch Bruno.

Firmei J. Triska Cluj.

Mulțumită recunosc, că pianul cumpărat de la D-ta, după părerea specialiștilor, în ce privește execuția, prețul adevărat soliditatea și toată încrederea față de firma
Dr. Békésy Károly.

D-ului J. Triska Cluj.

Deși cam târziu, pot să-ți scriu, că pianul cumpărat de la D-ta este și azi tot atât de plăcut, ca atunci când l-ai trimis. Instrumentul e inecceptionabil, are un ton foarte plăcut, iar exteriorul corespunde pe deplin. Vă mulțumesc, că fără să-l văd și alegeți, m'ati satisfăcut atât de bine.
 Zelan (Zilah) 1 Maiu 1909.
 Cu stimă *Mátyás Adolf.*

P. St. Die!

Sunt specialist în muzică pot zice, că pianul cumpărat de la D-ta sunt foarte încredincioși. Are tonuri foarte frumoase și plăcute și pot recomanda și și recomandă cu plăcere pianuri dela firma J. Triska.
 Cu stimă: *Ioan Beran,*
 prof. de muzică și cant.

Magazinul de pianuri J. Triska Cluj Kolozsvár.

Curiositate vă anunț, că pianul cumpărat de la D-ta pe deplin mă mulțumește.
 Cu deosebită stimă:
Dr. Wachsmann Ede.

On. D-ului Triska!

Pianul trimis de D-ta mă satisfăce pe deplin și execuția e atât și tonul bun și frumos.
 Cu stimă:
Madam Gajzágó László.

Firmei J. Triska, Loco.

Pentru că pianul cumpărat dela D-ta Voastră este foarte încredincios și frumos.
 Cu stimă:
Dr. Kenyeres Blasius.

Pentru că pianul cumpărat dela firma J. Triska, nu numai că și toți muzicii cari au cântat prin casa mea, am fost foarte mulțumite și vrednică de toată încrederea o acordăți cu toată căldura.
 Kolozsvár, Cu stimă:
Dr. Hőncz,
 profesor academic privat.

On. firmei Triska J. Cluj.

Vă aduc la cunoștință, că construcția eternă a pianului meu, în urma reparațiilor și renovărilor făcute de D-v., se poate iarăși folosi perfect și pentru aceea nu pot scăpa ocazia de a nu vă exprima mulțumita și recunoștința mea.
 Torda Szentlászló. *Gróf Mikés Miklós.*

Firmei Triska Cluj

Prin căștile acestora vă exprim bucuria mea pentru repararea pianului meu, în urma căreia a căpătat un ton nou și foarte melancolic, ceea ce D-v. vă servește spre laudă și onoare, iar mie-mi dă prilejul să vă exprim recunoștința și deplina mea încredere. Korpád,
Madam Ferencz Gyula, Boar Ana.

On. Firmă.

În epistola de ieri uitasem să vă amintesc, că mi-a sosit pianul trimis și deja e și aranjat în salon. A sosit în condiții perfecte. E foarte plăcut tuturor, și se bucură de laudă generală.
 Szamos-Ujvár, 5 Iunie 1909.
Walton Robert
 profesor de liceu.

On. magazin de pianuri Triska, Cluj.

Deși cam târziu, nu pot scăpa ocazia a nu și exprima recunoștința mea pentru pianul trimis. Instrumentul e inecceptionabil, are un ton foarte plăcut, iar exteriorul corespunde pe deplin. Vă mulțumesc, că fără să-l văd și alegeți, m'ati satisfăcut atât de bine.
 Zelan (Zilah) 1 Maiu 1909.
 Cu stimă *Mátyás Adolf.*

Firmei Triska Cluj.

Pianul a ajuns în pace. Ne-ai câștigat complet plăcerea generală. Vă mulțumim pentru serviciul prompt și onest.
Ioan Bucur
 preot gr. ort.

D-ului J. Triska Cluj.

Cu pianul cumpărat dela D-ta sunt mulțumit și nici după expirarea unui an n'am aflat nici o smintă.
 Cu stimă
 Dej, 24 August 1908.
Becsky Bólint
 asocor la sedria orfanală comitatensă.

On. D-ului Triska.

Cu pianul cumpărat dela D-v. toți sunt mulțumiți și ne bucurăm că ne ai satisfăcut dorința tuturor.
 Cu stimă
 Mocs, 18 Aug. 1908. *Madam Nagy Elek.*

D-ului J. Triska Cluj.

Pianul trimis m'a satisfăcut pe deplin.
 Zagon, 19 August 1909. Cu stimă
Vád. Bécássy.

D-ului J. Triska, Cluj.

Recunosc cu plăcere, că pianul trimis mie e de o calitate neecceptionabilă, și pentru aceasta voi recomanda firma D-tale în jurul cunoștințelor mele.
 Szilágyosomlyó, 1 Sept. 1908.
Marossy Aranka
 profesoară la școl. etv.

O. D. J. Triska, Cluj (Kolozsvár).

Străfără năsea pianului meu lung în „Mignon” scurt, ce și-l-a trimis, m'a satisfăcut pe deplin, atât prin forma estetică din afară, cât și prin bunătatea și trănicia lui.

Pianiști virtuozși, cari l-au probat după reparații, s'au de-larat cu cea mai mare recunoștință asupra lui. Alți specialiști, pentru forma externă estetică și artistică, l-au aflat de model al industriei de pianuri.

Pentru aceea îmi fac o datorie de plăcere, când vă exprim sincera mea mulțumită și recunoștința pentru lucrul cinstit și succes în toată privința. Și cu plăcere recomand tuturor celor interesați magazinul și atelierul D-v. Cu deosebită stimă

Dej, 20 Iunie 1909.

Kenyeres László
 jude reg. cora.

Firmei Triska J. Cluj (Kolozsvár).

Dator on. firmei, cea mai mare recunoștință pentru renovarea pianului meu numit „Bosendorfer”; atât îmbrăcarea cu piele, cât și punerea corzilor au succes excelent și prin tăiere tonul n'a pierdut nimic. Pianul întru nimic nu se poate deosebi de unul nou. Cunoscuților mei voi recomanda aceasta firmă cu toată căldura. Cu stimă

Bistrița, în Decembrie 1908.

Madam Póka Elemér.

Firma Triska J. în 1902, pianul meu Bosendorfer străformat în pian scurt format Mignon, care lucrare e una dintre cele mai bine succese, iar corzile și-au păstrat tonul pe fect. Cu un cuvânt străformarea s'a făcut spre deplina mea îndestulare.

Cluj, în Ianuarie 1909.

Dr. Bánffy Ernő.

On. D-ului Triska!

Cu bucurie satisfac dorinței D-tale, când îți anunț, că pianul meu „Beregsszászy” de 40 de ani l-am dres în așa formă, că mai gata e ca unul nou.
 Cu stimă:

Cluj, 21 Oct. 1908

Contesa Kun Géza.

D-ului J. Triska, măiestru de pian Loco.

La rugarea D-tale bucuros adevăresc, că pianul meu de Pokorny—Bosendorfer, pentru o radicală reparatură l-am conerezut D-tale, și cu calitatea muncii săvârșite, precum și cu stăvărirea speselor, sunt pe deplin mulțumit. Firma, o recomand călduros.

Cluj, 23 Oct. 1908.

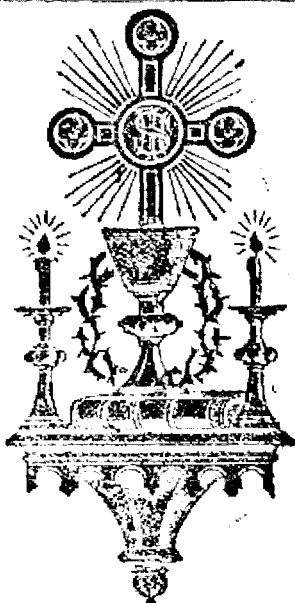
Dr. Richter Aladár
 profesor ord la academia de știință.

On. D. Triska J. Cluj.

Pentru străformarea și scurtarea vechiului meu pian, și provederea lui cu construcție nouă, făcute cu multă cunoștință specială și adus la perfecțiune, îmi fac datoria când îți exprim mulțumita și recunoștința mea, pentru această muncă curată, bună și trănică. Cu stimă:

Bistrița, 12 Nov. 1908.

László Odofréd
 vice-comit cora. Bistrița e. Naszód

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiei 47.

neguțările pentru articli de sticlă, porcelan și metal; farfurii și blide înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericești :

Cupă și vas de botez ; Potire argintate și pe dinăuntru aurite ; Cădelniță ; Căldărușe pentru apă sfințită ; Candele de părete de bronz ; Candele argintate ; Cruci ; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a. Ieftin de tot : **Candelabru aurit** pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de — sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43 — Coroane. — La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

Oltoiu

de strugu

expediat, garantând de felul viță americ

etadă și cu rădăcini, precum și în diferite soi recunoscute de trainice asortiment bogat ;

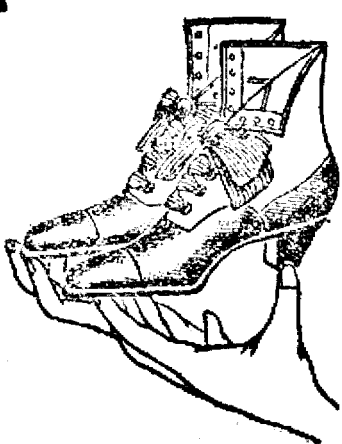
Küküllőmenti első szőlőoltvány-telk

proprietar : **Caspari Frigyes**

Medgyes 16. sz. (Nagyküküllő megye).

== Potiți și cereți prețuri curente ilustrate! ==

Din prețul curent se pot cere scrisori de recuștință din toate părțile țării ; și așa toți cei ce de reso să comande pot cere mai întâi informații dela persoanele cunoscute așa verbal ca și înscris de spre încrederea ce o pot avea în firma de

FODOR D. József

prăvălie de ghete de primul rang

Gyulafehérvár, Novák Ferenc-tér 13.

Se recomandă p. onor. public din loc și jur, pentru pregătirea promptă a toffelul de

ghete

p. domni, dame și copii

precum și **cioboate** pentru domni și copii în execuția cea mai elegantă pelângă prețuri moderate și la ultima modă. — Toffelul de reparaturi se execută repede, trainic și ieftin, precum și toate comanda.

GEORGE RUMMEL

Salon de modă, Honterusgasse 5.

ANUNȚ!

Pentru sezonul primăvară!

Am onoarea a aduce la cunoștiința onor. public de dame că mi-au sosit *Jurnale de Modă* bogat ilustrate după modele cărora lucrez cu gust în atelierul meu **toffelul de costume**, jachete, haine de stradă și salon, capoturi Princese și Reform, folii, talii, mantale, costumuri pentru sport și orice haine bărbătești și franțuzești.

Serviciu prompt. La înștiințarea, prin postă la dorință merg și acasă.

George Rummel,

Salon de modă, Sibiu, Honterusgasse 5.

Rog să țineți seamă de firmă.

PEȘTI

Cel mai mare și cel mai ieftin depozit de **toffelul de pește sărat**, unguresc, rusesc, și din România. Se pune în vânzare pe lângă cele mai mici prețuri curente. La comanda să se dea adresa amănunțită și posta ultimă. — Toate comanda sunt a se adresa la :

Pescăria lui Simion Illics

: Arad, Piața Peștelui (Hal-tér) 13. :

Serviciu prompt și conștiințos e asigurat

STEFAN SLADECK UN
FABRICA DE MOBILE
VIRSET
strada
Kodritzner No 44-46

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
— moderate. —

Mare depozit de plane
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
— și mașini de cusut. —

Vinzare de

mașini agronomice.

Pluguri Mayton și grape. Mașini de secerat și cos Vânturătoare. Treiere și Mașini de sămănat. Acareturi de lăptărie. Car pentru boi și cai. Măturători de zăpadă. Mașini de tăiat napi și șeșcă. Teasc de olei. Căldare fierț rachiu. Felinare, lanțuri, furci, topoare etc.

Arbuști, și altoi de peri, nuci și meri se vând lângă 50 de fileri bucata la ferma lui

Váradi Török Gyula din Déz